3

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKO JAUNIMO ŽURNALAS

1973 KOVAS — MARCH

TURINYS

Ištikimybė lietuviškajam tikėjimui 65
Mūsų pasaulis 66
Griežtieji mokslai ir filosofija — Linas Sidrys 71
Naujasis testamentas Lietuvoje — KZL 74
Kryžiaus kelias — kun. K. Žitkus 76
Žmogus, kuris pavogė Dievą — Fred Dickenson (vertė Pr. Alšėnas) 78
Ir buvo baliukas — Algis Stankus 83
Vasara '72 — Rūta Alšytė 84
Gyvenimas — Algis Stankus 85
Atsiųsta paminėti 86
Dėmesio! 87
Mūsų veikla 88
Laiškas 90
Šv. Kazimiero minėjimui 91
Premija už vertimus 96

Viršelis ir iliustracijos — Vyto Pranaičio.

REDAKCIJA:

Kun. Jonas Staškevičius,
941 Dundas St., W. Toronto ,3 Ont., Canada.
Telefonas: (416) 364-7646.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Rūta Čepaitytė, Algis Čepas, Leonardas Dambriūnas, Dainora Juozapavičiūtė, Gabija Juozapavičiūtė, ses. Dalia Keblinskaitė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, Danguolė Stončiūtė, Onilė Vaitkutė.

LAUŽYMAS:

Vytas Pranaitis.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Čikagoje.

ADMINISTRACIJA:

Juozas Polikaitis — ATEITIS,
7235 S. Sacramento Avenue,
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312) 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

IŠTIKIMYBĖ LIETUVIŠKAJAM TIKĖJIMUI

Tikėjimas į ką nors, gyvenimas savaisiais įsitikinimais — tai žmogui būtinybė, be kurios gyvenimas tampa beprasmis. Žinoma, pasitaiko žmonių, kurie visiškai nieką netiki ir nieko aukštesnio nesiekia, tačiau tokius jau beveik nebegalime vadinti žmonėmis.Šiaip jau daugumas žmonių ką nors tiki: tiek komunistai — tiek kapitalistai, tiek turtuoliai — tiek ubagai. Vieni daugiau remias apčiuopiamąja aplinka, kiti — tą aplinką prašokančiais dalykais.

Kiekviena tauta, galima sakyti, irgi turi savo tikėjimą: viena — stipresnį, kita — silpnesnį; viena — daugiau prie žemiškų dalykų prisirišusi, kita — daugiau nuo jų atitrūkusi. Lietuvių tautą gal būtų galima charakterizuoti kaip lygiai apčiuopiamoje ir neapčiuopiamoje srityje įsitvirtinusiąi savo tikėjimu. Tos sritys yra taip susijungę, taip intymiai susipynę, kad, pavyzdžiui, lietuviui protėvių žemė yra šventa ir todėl kad protėviai ją savo kojomis mynė, ir todėl kad Dievo jam duota. Prieš lauko darbus lietuvis meldžiasi ir žegnoja savo žemę, kad būtų derliaus, o varomas iš savo krašto jis pasiima tos žemės saują su savimi. Jis pilnai supranta, kad šalia įsakymo "Neturėk kitų dievų tik mane vieną" yra ir įsakymas "Gerbk savo tėvą ir motiną", kuris reikalauja pagarbos bei meilės savo tėvams, savo protėviams ir jų paveldėtai žemei. Jis supranta, jog nesąmonė būtų sakyti, kad myli Dievą, jei nemylėtų savo artimųjų, savo tautos. Todėl lietuvio meilė Dievui visada yra tampriai surišta su meile savo kraštui, o meilė protėvių šaliai beveik neįsivaizduojama be meilės Dievui.

Lietuvis ir savo asmenišką bei krašto nedalią tikinčiai supranta: "Ką Dievas myli — tam ir kryželį teikia". Jis ant Dievo nepyksta, Jam neprieštarauja, bet laiko geru, rūpestingu tėvu, kuris iš meilės savo vaikus baudžia ir pats juos bausdamas kenčia. Iš to tur būt, ir yra kilęs lietuviškasis Rūpintojėlis.

Šiandieną mūsų tauta išgyvena Dievo bausmių laikotarpį. Kas iš mūsų nusikalto? Už ką esame baudžiami? Nežinom ir gal nesužinosim. Bet mūsų pareiga šiose krašto dvasinės priespaudos valandose ypatingai būti ištikimais savajam Rūpintojėliui, nes tik ištikimybėje Jam glūdi ir mūsų tautos dvasinių vertybių stiprybė bei mūsų krašto ateities.

ATEITIS

KOVAS -- MARCH

1973

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

MŪSŲ PASAULIS

Popiežių renkančių kardinolų skaičių pop. Paulius VI apribojo iki 120 paskutinės konsistorijos metu, kai pakėlė kardinolais 30 arkivyskupų bei vyskupų. Ta proga jis pranešė, jog ateityje rytų apeigų patrijarchai nebus keliami į kardinolus, tačiau turės teisę rinkti popiežių. Taipgi popiežiaus rinkėjais numatomi vyskupų sinodo tarybos nariai nekardinolai. Popiežius atskleidė dviejų nepaskelbtų, bet 1969 m. kardinolais pakeltų asmenų pavardes: pirmasis yra vysk. Stefan Trochta iš Čekoslovakijos, o antrasis — vysk. Julius Hossu, rumunas, kuris yra jau miręs.

Lenkijos vyskupai stipriu memorandumu pasisakė prieš įsigalinčius vis didesnius tikėjimo varžymus Lenkijoje.Jie pabrėžė, kad tėvai turi teisę ir pareigą auklėti savo vaikus pagal Bendrijos mokslą, o valstybės pareiga esanti rūpintis, kad tokiam auklėjimui būtų sudarytos kuo palankesnės sąlygos. Vyskupai taipgi išreiškė pasipiktinimą lenkų televizijos programų bei filmų žemu moraliniu lygiu ir kvietė vyriausybę tokius dalykus uždrausti.

Vatikanas ir Čekoslovakijos komunistinė valdžia susitarė paskirti 4 naujus vyskupus, kurie užimtų 4 iš 13 be vyskupų esančių vyskupijų. Pasitarimai šiuo reikalu buvo pradėti 1968 m. Paskutinis posėdis įvyko Prahoje š. m. vasario mėn. Vatikaną atstovavo mons. Giovanni Cheli. Vatikanas sutiko net leisti prokomunistinį kunigą Jozef Vrana konsekruoti vyskupu, jei pastarasis atsisakys ryšių su "taikos kunigų" organizacija. Tačiau tuoj po naujųjų vyskupų konsekravimo Prahos radijas paskelbė, kad naujasis vyskupas Jozef Vrana užtikrinęs valdžią, jog ir toliau tęs savo darbą kaip "taikos kunigų" pirmininkas. Taipgi radijas pranešė, kad visi keturi naujieji vyskupai — Jan Pasztor, Jozef Feranec, Julius Gabris ir Jozef Vrana — padarę ištikimybės priesaiką komunistinei valdžiai.

Vatikanas patvirtino žinią, kad 1966 m. popiežius pasiuntė laišką į Hanojų per italų komunistų partijos vadą Enrico Berlinger, bandydamas tarpininkauti Vietnamo konfilkte.

Praeitais metais Lietuvoje, Kauno katedroje, vysk. Labukas kunigais įšventino 6 ketvirtojo teologinio kurso studentus. Seminarijoje tuo metu filosofiniame kurse buvo 11 klierikų, I teologiniame kurse — 9, II teologiniame kurse — 7, III teologiniame kurse — 6, kurie šiais metais turėtų būti įšventinti kunigais. Per praėjusius metus tačiau mirė 12 kunigų. Taigi, kunigų skaičius kaskart mažėja. Klierikų priimama nedaug ir tie patys seminarijoje yra terorizuojami komunistinės valdžios. 1971 — 1972 mokslo metais religinių reikalų tarybos įgaliotinis buvo labai nepatenkintas, kad klierikai neskaito marksizmo klasikų. Kitu atveju jis norėjo keletą klierikų išvyti iš seminarijos. Motyvai neaiškūs, tačiau spėjama, kad tai buvęs eilinis klierikų šantažavimas — palaikyti klierikų tarpe pastovią baimės atmosferą.

Anglijos ir Valijos katalikų skaičius nuo 1969 m. iki dabar paaugo 100,000 asmenų. Šiuo metu ten yra 4,127,780 katalikų, kurie sudaro 8 proc. bendro gyventojų skaičiaus. Pasauliečių kunigų jų tarpe yra 4,955, o vienuolių kunigų — 2,580. Praeitais metais naujų konvertitų priimta 5,747.

Škotijoje šiuo metu yra 818,400 katalikų, o praeitais metais buvo 822,800. Jų tarpe darbuojasi 976 pasauliečiai kunigai ir 225 vienuoliai. Seminarijose 386 jaunuoliai ruošiasi tapti kunigais. Škotijoje yra 449 katalikiškos parapijos ir 125 vienuolynai.

Švedijos valdžia paskyrė komitetą naujam Šv. Rašto vetimui. Tarp paskirtųjų yra ir du kata-

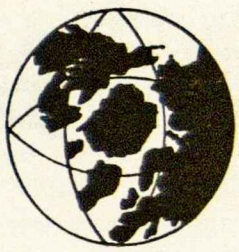

likai: Gunnel Valqvist, žurnalistė, rašiusi reportažus apie II Vat. Santarybą, ir Uppsala universiteto graikų kalbos profesorius dr. Jonas Palm.

Kolumbijos raudonojo kryžiaus 1973 m. taikos premija paskirta pop. Pauliui VI už jo pastangas siekiant pastovios taikos pasaulyje. Pasak Bogotos nunciatūros, popiežius priėmęs taikos premijos dokumentą, o pačią premiją — 1000 dol. grąžinęs raudonojo kryžiaus vaikų šalpos skyriui.

Čilės marksistinė valdžia apkaltinta, kad pajungianti mokyklas savo socialistinei revoliucijai skleisti. Tą kaltinimą padarė Valparaiso vyskupas Emilio Tagle pabrėždamas, kad mokyklos negali būti valdžios įrankiu, skleidžiančiu savo partijos ideologiją, nes tai priešinga vaikų ir tėvų švietimo laisvei. Privačių mokyklų tėvų federacija irgi prisidėjo pareikšdama, kad dabartinė valdžia pažeidžianti net trimis atvejais konstituciją: apkarpo švietimo laisvę, mokyklas pajungia partijos ideologijai, ir aplenkia kongresą bei kitus valdžios organus darydama mokyklų sistemos esminius pakeitimus.

Apaštališkoji kanceliarija pop. Pauliaus VI parėdymu panaikinta, o popiežiškojo antspaudo žiedas, kuriuo antspauduojami visi svarbūs dokumentai, toliau bus laikomas Vatikano valstybės sekretorijate. Paskutiniuoju panai kintosios kanceliarijos kancleriu buvo kard. Luigi Traglia, 77 m., kuris šiomis dienomis atsistatydino dėl senatvės.

Kard. Sebastiano Baggio iš Sardinijos paskirtas naujuoju vyskupų kongregacijos prefektu vietoj dėl senatvės atsistatydinusio kard. Confalonieri, 79 m.

Kard. Benjamin de Arriba y Castro, seniausias kardinolas, mirė sulaukęs 86 m. Jis rūpinosi pasaulio socialinio gerbūvio bei lygybės reikalais, pabrėždamas, jog tai pirmasis žingsnis komunizmo plėtimosi sulaikymui. Jis pirmasis pasiūlė įkurti Vatikane socialinio teisingumo įstaigą Kardinolu jis buvo tapęs 1953 m., popiežiaujant Pijui XII.

Kard. Sergio Pignedoli paskirtas naujuoju nekrikščionių sekretorijato pirmininku vietoj dėl senatvės pasitraukusio kard. Paolo Marella 76 m.

Kard. Giuseppe Ferretto, 74 m. prieš mėnesį atsistatydinęs iš apaštališkojo penitenciarijaus pareigų, mirė šiomis dienomis Vatikane. Jo pareigas dabar yra perėmęs kard. Giuseppe Paupini, 66 m., kuris buvo Kolumbijos popiežišku nuncijumi kai pop. Paulius VI lankė Bogotą 1968 m.

Vysk. William W. Baum, 46 m. iš Missouri paskirtas naujuoju Vašingtono arkivyskupu vietoj dėl senatvės atsistatydinusio kard Patrick A. O'Boyle, 76 m.

JAV paskirti trys nauji vyskupai: kun. James S. Rausch, 44 m., mons. Raymond W.Lessard, 42 m., ir kun. Anthony F. Mestice, 49 m.

Pasaulio vyskupų sinodas turės savo sekantį suvažiavimą 1974 m. spalio mėn. Paruošiamieji darbai jau pradėti. Tema numatyta "Moderniojo pasaulio evangelizavimas." Visoms, vyskupų konferencijoms bus išsiuntinėtos anketos su klausimais bei temą liečiančiais pasisakymais. Vėliau surinktų anketų medžiaga bus panaudota rengiant suvažiavimo svarstymų planą.

"L'Osservatore Romano", Vatikano dienraštis, labai stipriais žodžiais pasisakė prieš naujai išleistą Italijoje knygą — 112 išpažinčių rinkinį. Pasirodo žurnalistas Norberto Valentini ir jo bendradarbiai, padėję magnetofonus pasirinktose klausyklose, įrekordavo 632 išpažintis. Iš jų atrinko 112, lytinius nusikaltimus liečiančius išpažinčių, ir iš jų padarė sensacingą knygą. Toks elgesys, anot dienraščio, esąs žiaurus nusižengimas ne tik prieš katalikiškąją sąžinę, bet ir

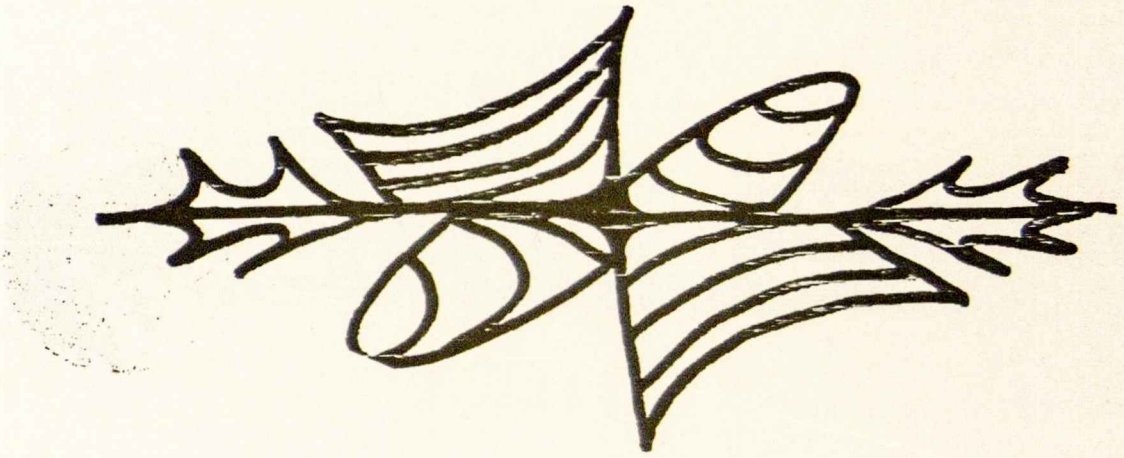

bendrai prieš pagarbą žmogui ir visuomenei.

Dr. Kent S. Knutson, 48 m., Amerikiečių Liuteronų Bendrijos antrasis prezidentas ir žinomas ekumenistas, mirė š.m. kovo 12 d., keturis mėnesius sirgęs nepagydoma Jakob-Creutzfeldt liga, kuria, spėjama, jog užsikrėtęs lankydamas Azijos kraštus.

Kard. Paul Philippe, prancūzas domininkonas, paskirtas rytų apeigų kongregacijos prefektu vietoj dėl senatvės pasitraukusio kard. Maxmillian de Fürstenberg.

Sergei Kurdiakov, jaunas rusas jūreivis, praeitais metais pabėgęs nuo sovietų laivo Kanadoje, tapęs krikščionimi ir paskui nusišovęs, paliko tikinčiųjų tarpe daug neaiškumų. Liuteronų pastorius R. Wurmbrand, vedąs kovą prieš religinę priespaudą komunistų užgrobtuose kraštuose, savo laikraštėlyje "The Voice of the Martyrs" paskelbė kai kurias aplinkybes privedusias jaunąjį Kurdiakovą prie savižudybės. Apsigyvenęs Kanadoje jis tapo ortodoksu ir tuojau perėjo į ukrainiečių sekmininkų Bendriją Toronte. Naujam atsivertėliui esą normalu palaipsniui augti išmintimi ir malone, studijuoti Šv. Raštą ir tik po eilės metų pradėti skelbti Dievo Žodį. Tačiau "Underground Evangelism", kuriame Wurmbrand pats anksčiau yra dirbęs ir nusivylęs naudojamais metodais, tuojau po kelių savaičių ėmė nepatyrusį jaunuolį visur vežioti kaip pamokslininką — sensaciją.

Tokiose aplinkybėse atsirado jaunuoliui progų keltis į puikybę ir pasiduoti pinigų bei merginų pagundai. Taigi, siela komunizmo iškraipyta, toliau buvo iškraipoma moralę praradusio laisvojo pasaulio. Kurdiakovas pareiškęs savo draugams (tai buvo skelbta Kanados televizijoje), kad jis darbuojasi evangelizavime dėl pinigo. Prieš mirtį jis parašė du laiškus: vieną ortodoksui draugui, tvirtindamas, kad, nors priklausąs sekmininkams, bet esąs ortodoksas, o antrą — vienai merginai, tvirtindamas, kad negalįs tikėti Dievą, apgailestaująs savo pamokslininko gyvenimą ir matąs tik vieną išeitį — mirtį. Užklaustas draugų ką reiškia būti pakrikštytu Šventąja Dvasia, jis atsakė:"Reiškia gauti pinigų. Aš gaunu 100 dol. už kiekvieną susirinkimą." Naujų Metų savaitgalį jis praleido vieno kambario kabinoje su 17 m. mergina. Vėliau, poligrafo mašinos tikrinama ji pareiškė, kad Sergei buvo išgėręs ir pati mačiusi kaip prisidėjo revolverį prie smilkinio ir nusišovė. Pasirodo, jog tvirtinimai, kad jis esąs sūnus generolo, kurį Kruščiovas sulikvidavęs, esanti netiesa. Taipgi netiesa, kad užpuldinėjęs 150 šventovių Rusijoje ir buvęs Kamčiatkos komjaunuolių vadas. "Underground Evangelism" organizacija jo savižudybę ir savaitgalio su mergina praleidimą bandžiusi slėpti, tvirtindama, kad jis buvęs komunistų agentų nuviliotas ir nužudytas, bet visa tai esanti netiesa. Tai liudija visos aplinkybės, jo draugai ir policija, kuri šį reikalą nuodugniai ištyrė.

40-tąjį Tarptautinį Eucharistinį kongresą, įvykusį Melbourne mieste, Australijoj, aprašydamas JAV katalikų savaitraštis "The National Catholic Register" (kovo 4) paminėjo ir lietuvius. Pamaldose, vykusiose Melbourne sporto aikštėje, Mišias su kard. Shehan ir kitais vyskupais koncelebravęs ir "ordinaras lietuviams Europoje", o iš JAV atvykusių hierarchų skaičiuje minimas "Lietuvos vysk. Vincentas Brizgys, kuris gyvena Čikagoje".

Pasaulio Reformuotųjų Bendrijų Sąjungos atstovai, vadovaujami savo generalinio sekretoriaus Edmond Perret, buvo priimti privačioje pop. Pauliaus VI audiencijoje. Jie buvo pakviesti atvykti Vatikano krikščionių vienybės sekretorijato.

Pasaulio religijų dialogas planuojamas Vatikano 1974 m. In-

dijoje. Praėjusių metų spalio mėnesį planuotasis dialogas nepavyko, kai trys iš keturių nekrikščioniškų religijų kalbėtojų neatvyko.

Cor Unum, Vatikano pasaulinė šalpos darbų derinimo agentūra, pareiškė, jog esanti pasiruošusi teikti visapusišką pagalbą ne tiktai Pietų, bet ir Šiaurės Vietnamui.

Vatikano ir Rytų Vokietijos atstovai turėjo pirmąjį susitikimą Italijoje. Susitiko Werner Lambertz ir arkiv. Agostino Casaroli. Tai buvęs naudingas, bet neoficialus susitikimas.

Lenkijos astronomo Nikolo Koperniko mokslas bei tikėjimas pop. Pauliaus VI buvo išgirtas laiške kard. Višinskiui, 500 metų nuo jo gimimo sukakties proga. Kopernikas, gimęs 1473 m., turėjo kanonų teisės ir medicinos laipsnius. Jis buvo Ermlando katedros kanauninkas ir, spėjama, kad prieš savo mirtį buvo įšventintas kunigu. Savo laiku jis apvertė aukštyn kojom visą astronomiją, įrodydamas, kad ne žemė, o saulė esanti pasaulio centras.

Leidimas eutanazijos (žudymo iš pasigailėjimo tų, kurie kenčia didelius skausmus arba nebegali savęs prisižiūrėti) šiomis dienomis buvo bandytas pravesti Anglijos lordų rūmuose. Prieš šį pravedimą sukilo visi Anglijos katalikai ir anglikonai. Iš katalikų pusės kard. John Heenan, o iš anglikonų — vysk. Cyrill Bowles griežtai pasisakė, pavadindami eutanazijos pravedimą žudymo legalizavimu. Žinoma, lordų rūmai šį eutanazijos projektą atmetė, tačiau tai aiškiai rodo, kad po abortų (negimusių vaikų žudymo) legalizavimo natūraliai seka eutanazijos (paliegėlių ir senelių žudymo) legalizavimas.

Įstatymo projektas, reikalaująs, kad žmonės turėtų teisę pasirinkti būti nužudomi, kai jų liga yra beviltiška, šiomis dienomis bandomas pravesti Oregono valstijos senate. Portlando arkiv. Robert J. Dwyer ir Baker vysk. Thomas Connoly šį projektą irgi griežtai pasmerkė, pareikšdami, kad katalikiškosios moralės mokslas seniai pripažįsta, jog beviltiškoje padėtyje esančiam ligoniui nebūtina teikti pagalbą viršijančią normalų gydymą, tačiau jokiu būdu tokioje padėtyje esančio ligonio negalima žudyti.

Šv. Tomo Akviniečio darbai analizuojami elektroninio skaitytuvo. Šv. Tomas yra parašęs virš 11 milijonų žodžių. Dabar tie žodžiai yra patiekiami skaitytuvui, kuris kiekvieną detaliai analizuoja filologijos, gramatikos, filosofijos ir teologijos atžvilgiu.

Kard. Achille Lienart, buvęs Lille vyskupas, mirė sulaukęs 89 metų.Jis buvo vienas pažangesnių Bendrijos tėvų II Vat. Santarybos metu. Pirmojo pasaulinio karo metu kaip prancūzų kariuomenės kapelionas už drąsą kovos lauke buvo apdovanotas "Legion du Honneur" ir "Coix de Guerre" medaliais. Jis buvo konsekruotas vyskupu kai turėjo 43 m., o už poros metų, 1929 m., pop. Pijaus XI buvo pakeltas kardinolu.

Apreiškimo natūralistinis supratimas, pasak Šv. Tomo universiteto profesorių kun. Edwin C. Garvey, yra padaręs didelę žalą katalikų tikėjimui ir katechetikai. Ši naujoji natūralistinė teologija paneigianti tradiciniai suprastą antgamtinį apreiškimą, o jo vietoje remiasi žmogaus "gyveinimo patirtimi", kaip vieninteliu apreiškimo šaltiniu ir tikėjimo pagrindu. Kun. Garvey labai aiškiai pasisako prieš šią teologiją savo išleistoje knygutėje "Process Theology and Secularization". Esą ta teologija tvirtinanti, kad Dievo apreiškimas nėra baigtas, bet ir dabar tebevyksta, ir kad tiesa bei žmogaus prigimtis toliau tebesikeičia. Todėl kas žmogui buvo nedora vakar, gali būti dora rytoj. Jis pareiškė, kad religijos mokytojai, kurie šios teologinės linijos nesilaiko, dažniausia katalikiškose

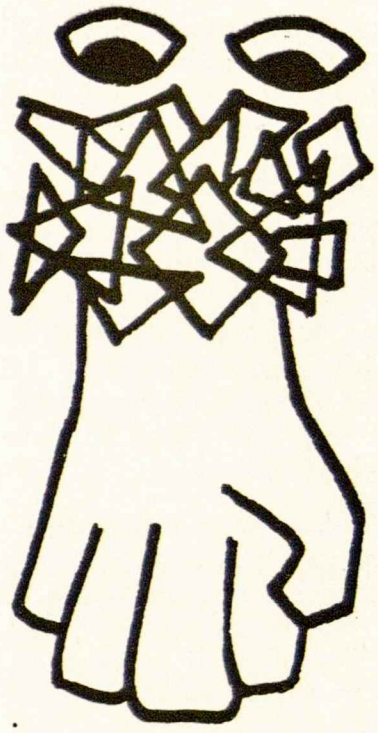

mokyklose nužeminami kaip nepajėgūs perteikti dabarties vaikams tikėjimo tiesų. Jis pabrėžė, kad pagrindinis veik visų moderniųjų filosofijų principas yra antgamtinio apreiškimo galimybės paneigimas. Sugamtinus gi Dievą, savaime aišku, kad apreiškimas nebegalįs būti niekas kitas kaip tik kasdieninio "gyvenimo patirtis", kuri pakerta tikėjimą ir pamažu šalina tikėjimo tiesas. Šios teologijos puoselėtojų tarpan jis įrikiuoja brolį Gabriel Moran ir kun. Gregory Baum.

Romos vyskupijos praktiškasis valdytojas, popiežiaus vikaras kard. Ugo Poletti, pristatydamas Romos vyskupijos 1972-73 m. metraštį, pareiškė, kad šiame krikščionybės centre yra perdaug šventovių miesto viduryje ir permaža užmiesčiuose. Todėl miesto centre darbuojasi daugiau kunigų nei užmiestyje, kai tuo tarpu turėtų būti priešingai, nes užmiestyje daugiau gyventojų ir jų tarpe pilna įvairiausių socialinių problemų. Kardinolas pranešė, kad netrukus šauks vyskupijos susirinkimą šioms problemoms studijuoti, o dabar atidaręs vyskupijos informacijos sekretorijatą, į kurį gali kreiptis visi tikintieji įvairiais reikalais. Šiuo metu Romos vyskupijoj pastoviai darbuojasi 750 vienuolių kunigų 131 parapijoj ir 424 pasauliečiai kunigai 121 parapijoj. Be to Romoje dar yra apie 6,000 iš kitur atvykusių studijuoti kunigų, kurie parapijose nesidarbuoja. Kard. Poletti pirmatakas, neseniai miręs kard. Angelo Dell Acqua, nuolatos kreipdavosi į pastaruosius, prašydamas laisvalaikiais pagelbėti parapijose vietiniams kunigams, tačiau nedaug pagalbos susilaukė.

Notre Dame universitete įsisteigė lietuvių klubas "Baltic Center". Tikslas — jungti pirmos, antros ir trečios kartos lietuvius studentus bendriems kultūriniams ir politiniams darbams, garsinti lietuvių tautos vardą ir jos problemas JAV studentų spaudoje. Planuojama kviesti paskaitininkus, papildyti biblioteką lietuviškomis knygomis ir įvesti lietuvių kalbos bei istorijos kursus. Valdybą sudaro: Rimas Čepulis — pirmininkas, Bernardas Poškus — vicepirmininkas, Saulius Matas — iždininkas ir Linas Sidrys — korespondentas.

The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania: A Report for 1972, JAV Krašto Lietuvių Bendruomenės leidinys anglų kalba, 88 puslapių. Jame pateikiama dokumentuota informacija apie 1972 m. lietuvių protestus už geležinės uždangos. Leidinys suskirstytas į tris pagrindines dalis: laisvo apsisprendimo teisės paneigimai, religinės laisvės pažeidimai ir paneigimai teisės reikšti skirtingą nuomonę bei išemigruoti. Leidinyje pateikiami dokumentuoti faktai, kurie įrodo lietuvių tautai daromas skriaudas. Leidinio kaina 2 dol. Pašto išlaidos JAV ir Kanadoje gyvenantiems — 40 centų. Kituose kraštuose gyvenantiems persiuntimo išlaidas padengia leidėjai. Norintiems leidinį įsigyti patariama kreiptis į Br. Nainį, 6804 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

Griežtieji mokslai ir filosofija

LINAS SIDRYS

Griežtųjų mokslų studentas dažnai turi atsipalaiduoti nuo savo sunkaus darbo ir iš platesnės perspektyvos, drąsesniu žvilgsniu apžvelgti visą savo gyvenimo aplinką. Jis ne tik jaučia reikalą įrodyti kiems, kad griežtieji mokslai yra svarbūs ir reikalingi — jis jaučia būtiną pareigą tai įrodyti ir sau pačiam. Kas svarbiau, toks studentas nori įsitikinti, kad jis pats pirmiausia yra žmogus, o griežtųjų mokslų studentas — tik to pilnai gyvo žmogaus rėmai.

Tačiau koks griežtųjų mokslų studentas nėra svajojęs, kad jis norėtų būti lyg neklystantis skaitytuvas? Taip jis svajoja kai jam sugrąžina tuos ypatingai svarbius egzaminų darbus, kurių pažymys skelbia, kad esame klystantys žmonės, bet nė nesušnibžda apie tą faktą, kad mes tikrai žinojome paskirtus uždavinius, tik neapsižiūrėdami suklydom. Susigėdinimas tuojau pasikeičia į pyktį dėl savo netiklsumo; po to į karštą susirūpinimą dėl ateinančių egzaminų išlaikymo ir dėl jų svilinančių rezultatų ateities darbe. Kaip tik tokiais karštais momentais studentas pradeda svajoti apie skaitytuvo idealiai šaltus sprendimus ir neklaidingus atsakymus.

Dažnai, tokius jausmus pergyvendamas pirmųjų studijų metu, studentas pradeda galvoti: Ar tikrai yra taip kaip tas angliškas priežodis sako, kad klaidų darymas yra žmogaus esminis pažymys? Ar tikrai žmogiškas intelektas nepasižymi kuo nors kitu, kuo nors pozityvesniu ir vertingesniu? Pagaliau apsivylimas griežto mokslo studijomis priveda akylų, galvojantį studentą prie pirmųjų principų nagrinėjimo, pateikia jam žmogiškumo identiteto klausimą ir prašo atsakymo.

Laimingu atveju tam studentui pavyksta įsirašyti į vertingą filosofijos kursą, kurio profesorius tikrai "myli išmintį", ir pajėgia studentams perduoti ir tą meilę ir tą išmintį. Gali būti, kad su tokio profesoriaus pagalba studentas pamatys, kad būti tikru žmogumi reikia atvirumo ir jautrumo visiem matomiems ir nematomiems dalykams, visai kūrybai. Jis supras, kad tikra išmintis reikalauja stiprių pastangų, tvirtos valios ir gilių asmeninių pergyvenimų. Kaip filosofas Jacques Maritainas pastebi, išmintį sunku pasiekti, bet lengva pamesti. Nepaisant sunkumų, toks studentas pagaliau pats pradės ieškoti tiesos. Tai yra humanitarinių

mokslų sritis; ir filosofija yra jos pagrindas.

Tačiau, iš tikrųjų, yra didesnė galimybė, kad tas griežtojo mokslo studentas, įsirašęs tik į vieną, administracijos reikalaujamą, filosofijos "kursą", atsiras klasėje, kurioje yra studijuojama "ką žmonės yra pasakę" vietoj to, kad kas ieškotų, "ką žmogus gali suprasti tikrovėje, išryškintoje savo natūralaus proto šviesoje." Seniai mirusių vyrų susikertantys teigimai kartojami. Studentai turi juos atmintinai "iškalti" ir parašyti per egzaminus, konkurencijos priespaudoj. Tokiame kurse pagrindiniai klausimai dingsta pakeliui, sielos jautrumas nublunka, jaunatviškas nustebimas nyksta: studentas mielai sugrįžta į griežtojo mokslo ribotą, bet aiškią, tvarką, ir visą gyvenimą žiūri į filosofiją su panieka.

Toksai studentas tikrai nelaimingas, nes universiteto metai, be abejo, yra paskutinė proga įsigilinti į tai, ką Josef Pieperis vadina filosofijos, estetikos ir religijos aktais. Šitie veiksmai praturtina žmogaus gyvenimą. Nustebimo jėga paremti, jie pažadina žmogų iš jo kasdieninio apsnūdimo, atskleidžia naujus horizontus keleiviui, kuris eina gyvenimo keliu pusiau užmerktom ar nuleistom akim, ir įgalina jį pasikelti virš smulkmeniškų painių, dvasiai mirtingų pasaulio mezginių. Tas studentas, kuris nesupranta ir atsisako filosofijos, estetikos, ir religijos veiksmų, atsisako kelio į tuos galutinius, nemirštančius idealus, kurie suprantami tik šiais būdais. Jis praranda dalį savo žmogiškos esmės, nes neišnaudoja progą būti pilnesniu žmogumi. Nenaudodamas šių priemonių, toksai žmogus atsisako būdų geriau mylėti, giliau mąstyti, aiškiau matyti, gyventi kontemplacijos dvasia ir padaryti tuos nuostabius dalykus, kuriems jis būtų pašauktas, jei ausys būtų klausančios ir akys matančios.

Atskleisdami gyvenimo aplinką teisingoje šviesoje, šie veiksmai aiškiai parodo mokslininkui, kad jis visų pirma yra Dievo sūnus, paskui žmogus, vyras, tėvas, draugas, tautos ir visuomenės narys, ir tik po to mokslininkas. Darosi aišku, kad mokslininkai tyrinėja, studentai studijuoja, darbininkai dirba kaip tik dėl to, kad jie pirmiausia tokie *yra* ir todėl egzistuoja. Taigi, teisingas gyvenimo supratimas reikalauja iš mūsų Dievo garbinimo, katalikiškumo; ir toliau — įsigilinimo į šeimiškumą, tautiškumą, inteligentiškumą ir visuomeniškumą. Griežtieji ir humanitariniai mokslai, studijos—visas darbas yra tik priemonės pasitobulinti esminėse srityse, įgyvendinti idealus. Jei dėl kasdieninių įvykių, smulkmeniškų įsipainiojimų, šios priemonės pasidaro mūsų dėmesio ir pastangų tikslai, nustelbia esminius tikslus, tai tos priemonės pasidaro peiktinos;laikas jas mesti, ar bent atsitraukti, ir vėliau grįžti prie jų su atsargiu nusistatymu. Ypatingai gyvenant Amerikoj, žmonės turi būti ryžtingai įsitikinę, kad ne įtemptas darbas, ne griežtieji mokslai ar klestinti technologija ar ekonominė pažanga išgelbės pasaulį, bet žmonės, kurie **yra** tokie, kokie turėtų būti.

Religijos, filosofijos ir estetikos veiksmai rodo mums, kas mes turėtumėm būti. Jie ir formuoia dvasią. Estetika mums parodo viską, kas gražu, ir tai nudžiugina ir atnaujina dvasią. Pasigėrėdami grožiu, mes nujaučiam daugiau, negu matom — su džiaugsmu kartu su liūdesiu nujaučiam, kad grožio tikras šaltinis vis lieka paslaptis. Filosofija didžiuojasi tuo, kad per ją žmogus sužino, jog jo protas nieko nežino, kad paslaptis pasilieka; ir taip jis geriau supranta viską. Giliausia filosofija yra pačios esmės tyrinėjimas, įsigilinimas į neišsemiamą paslaptį. Religija įsigilina į šios paslapties išsireiškimus kitais būdais. Malda ir atgaila, tikėjimas arčiausia priveda žmogų prie to, koks jis turėtų būti, prie pačios Meilės ir Būties.

Arthur Clutton Brock savo veikale "Galutinis tikėjimas" pasakė: "Mokslas ir mokytojai turėtų mus išmokyti, kaip ir ką turėtumėm mylėti. Istorijos didžiausi žygiai buvo padaryti didžiausių mylėtojų: šventųjų, mokslininkų, menininkų... Mes turėtumėm suprasti ką reiškia būti šitokiais žmonėmis".

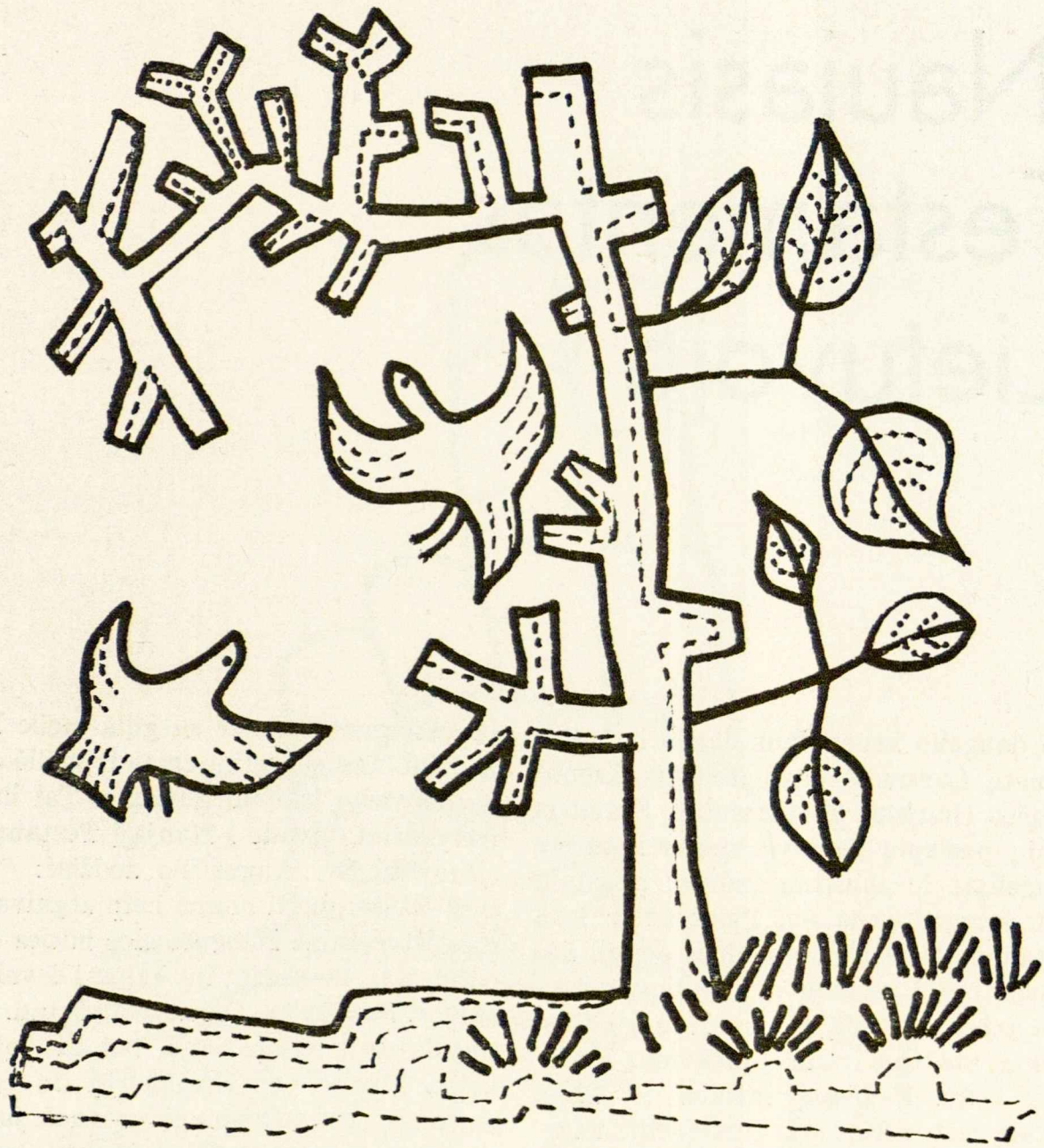

Dėlto geri mokslai tokie svarbūs, ir geras mokytojas taip reikalingas. Mokytojo žinių perteikimas skiriasi nuo skaitytuvinio perteikimo, nes žmogus dėsto ne tik žodžiais, logika ir pavyzdžiais, bet ir tuo kas jis asmeniškai *yra* ir ką jis yra tikrai "pamatęs."

Yra didelis skirtumas, net ir griežto mokslo klasėse, ar mokytojas tik cituoja kitų žmonių žodžius ir tiesioginiai perskaito savo paskaitą, ar jis patsai myli tas tiesas, kurias yra išvydęs, į kurias yra įsigilinęs ir kurias lakio savyje, o studentuose sužadina meilę ir entuziazmą. Humanitarinių ir filosofijos mokslų profesoriai būtinai turi įgyvendinti tas tiesas, kurias jie moko. Mokslo ir vertybių įgyvendinimas žmoguje yra matas studentui, kuris mąsto apie gilesnius gyvenimo klausimus ir pasisemia iš jų daugiau meilės.

Iš tikrųjų liūdna, kad gyvas apsivylimas griežtaisiais mokslais ir mokslinio darbo paviršutiniškumu paprastai neilgai tęsiasi. Mes apsiprantam, nebesistengiam kovoti, pasitenkinam žemais, įprastais siekimais ir daugiau nebeieškom tų ypatingų, nuostabių gyvenimo šaltinių. Mes prarandam vaiko natūralumą ir paprastumą, vaiko, kuris visada klausia apie viską: kas tai? kodėl šitaip? kam taip yra?

Naujasis Testamentas Lietuvoje

Po daugelio kruopštaus darbo ir laukimo metų Lietuvoje buvo išleistas Švento jo Rašto Naujasis Testamentas. Stambus 638-nių puslapių leidinys apima keturias Evangelijas ir apaštalų raštus: apaštalų darbų knygą, visus Šv. Pauliaus ir kitų apaštalų laiškus ir apreiškimą Jonui. Šalia Šventojo Rašto tekstų leidinyje randame trumpą įvadą į visą Naująjį Testamentą, atskirus įvadus į kiekvieną Evangeliją, į Šv. Pauliaus laiškus ir kitus apaštalų raštus. Naujojo Testamento chronologijos lentelė, Kristaus laikų Palestinos žemėlapis ir Šv. Pauliaus kelionių žemėlapis palengvina skaitytojui įeiti į ano meto istorinę bei geografinę aplinką. Abėcėlinė dalykinė ir liturginė rodyklė padeda greitai susirasti norimus Šv. Rašto tekstus.

Naująjį Testamentą iš senovinės graikų kalbos, kuria jis buvo parašytas, išvertė kun. Českovas Kavaliauskas. Leidinį redagavo kun. Vaclovas Aliulis. Vertėjas ir redaktorius naudojosi specialistų moksline konsultacija ir kitų talkininkų teologinėmis, kalbinėmis ir stilistinėmis pastabomis. Darbas atliktas ne tik su didžiausiu rūpestingumu, bet ir su gilia meile Dievo Žodžiui. Tas rūpestingumas ir meilė dvelia iš kiekvieno leidinio puslapio. Tai liudija, pavyzdžiui, "Įvade į Naująjį Testamentą" cituojami Šv. Augustino žodžiai: "Šventieji Raštai duoti mums kaip atgaiva, kad mes ištvertume žmogiškosios būties dykynėje. Kai meldiesi, tu kalbi Dievui, kai skaitai Šv. Raštą, Dievas kalba tau. Kristus danguje viešpatauja, bet be paliovos kalba žemėje per Evangeliją. Jo žodžiai negausūs, bet reikšmingi; matuok juos ne skaičiumi, o svoriu. Tikėk Kristų, kad suprastum Kristų!" (12 psl.)

Gaila, kad šio vertimo Lietuvoje išleista tik 8,000 egzempliorių, kurių jokiu būdu neužteks 3 milijonams Lietuvos tikinčiųjų. Be to visa eilė egzempliorių propogandos sumetimais atsiras Vakaruose, sumažindami ir taip jau neproporcingai mažą skaičių skirtą Lietuvos gyventojams. Būtų gera, kad šis tikrai puikus vertimas būtų perspausdintas kurioje nors lietuvių spaustuvėje ir multiplikuotas užsienio lietuvių naudojimui.

KZL

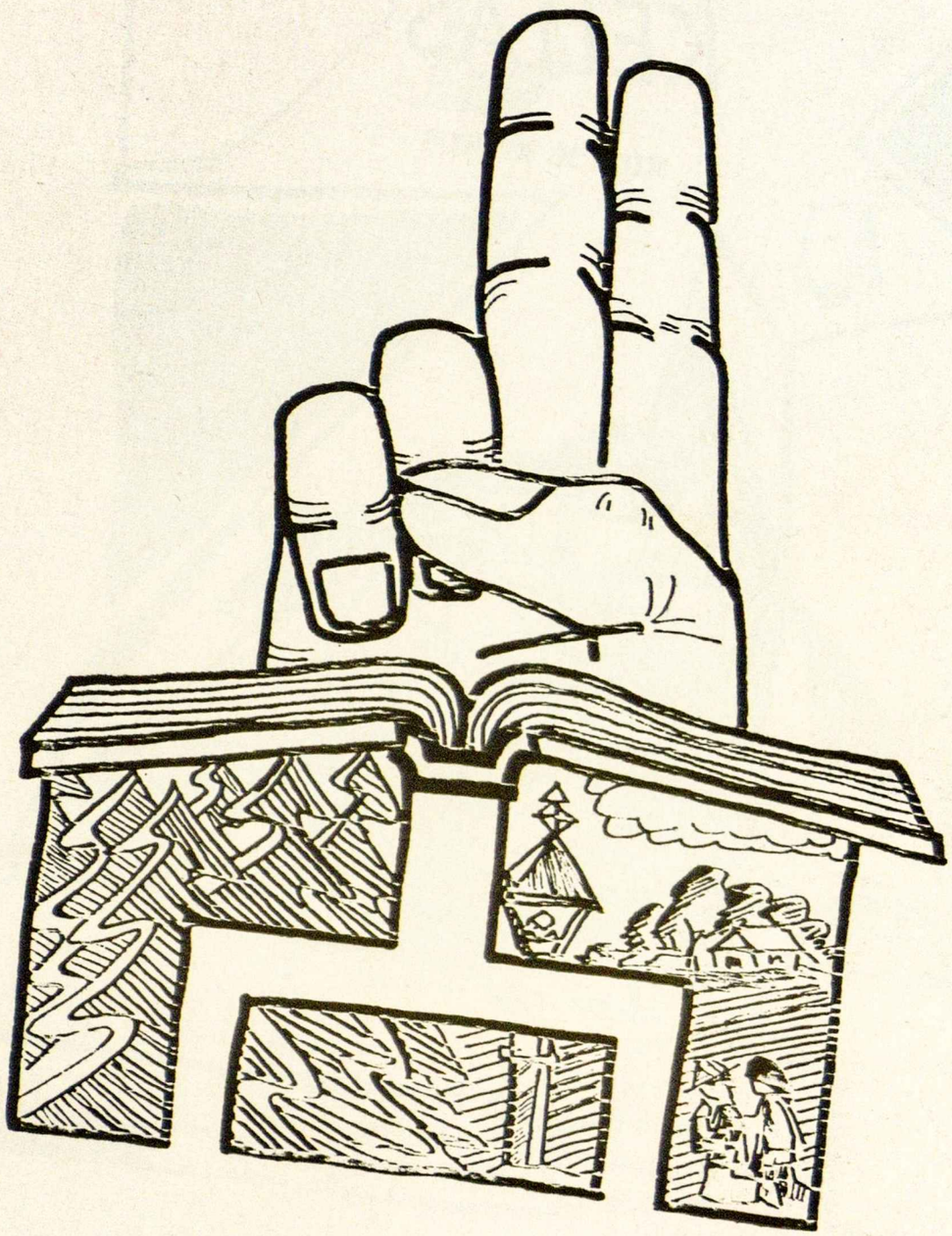

KRYŽIAUS KELIAS

KUN. K. ŽITKUS

IX VIEŠPATS PUOLA TREČIĄ KARTĄ

Taip netoli... keli tik žingsniai, Viešpatie,
Ir pasibaigs procesija baisi...
Jau paskutinę stotį akys ieško,
Bet ją pasiekt persilpnas Tu esi...

Ir vėl krenti po kryžium susvyravęs...
Bet Tu neliksi čia, pakilsi vėl —
Nurimsi tik gyvybę atidavęs...
O ar žmogus supras — kodėl?

Ar jis supras, kad nuodėmė kankina
Skaudžiau, kaip smūgiai budelių piktų?
Ar jis supras, kad melo taką mina?
Ar jis supras, kad jį mylėjai Tu?

GIESMĖ:

Motina, šaltini meilės,
Leisk skausmui gimti krūtinėj,
Kad draug verkčiau su Tavim.

Žmogus, kuris pavogė Dievą

FRED DICKENSON

Skurdžiam nuomojamų kambarių name, netoliese Dešimtosios alėjos, New Yorke, rudaplaukis, susisvėlęs jaunuolis stovėjo blankioj elektros šviesoj rūsio miegamajame. Jo vardas buvo, ar galėjo tik toks būti, Džimis Lacey.

Iš komodos stalčiaus jis išsiėmė gelžinį kaltą, įsibruko jį kišenėn ir, palikęs savo skurdžią pastogę, patraukė Dešimtąja alėja. Tai buvo šeštadienio naktis, 1951 metais rugpiūtyje.

Lacey stabtelėjo ties 57-tąja gatve, tuomet pasuko į rytus. Jis prisilaikė išorinio šaligatvio krašto, vis žvelgdamas į šalimais pastatytus automobilius. Nė vienas kol kas neatrodė jo tikslui tinkamas. Lacey buvo vagis, bet labai atsargus vagis. Jis visuomet stengėsi niekad ir niekam nesudaryti įtartinumo žymių.

Jis taip žingsniavo keletą blokų, ieškodamas patogios progos, kol visiškai prieš jo akis dūrė nosimi graži mašinukė į laisvą pasitaikiusią vietelę ties šaligatviu. Ir tai vos keletas jardų prieky žingsniuojančio Lacey. Vairuotojas greitai iššoko iš mašinos, užrakino duris, įsimetė raktus į kišenę ir kažkur nuskubėjo. Lacey spėjo jį gerai apžvelgti: tai buvo žmogus ilgais, juodais plaukais, siauručiais ūseliais ir, svarbiausia, atrodė turtingas.

Lacio budrios akys tuojau pastebėjo vieną svarbų faktą, kurio mašinos savininkas nepastebėjo. Mašinos ventiliacinis langelis šaligatvio pusėje buvo apie ketvirtadalį colio praviras. Lacey pirmiausia žvilgtelėjo mašinos vidun pro langą, tada gerokai apsižvalgė aplinkui ir kalto pagalba greitai visiškai atidarė mažąjį langutį. Tuomet tuo pačiu kaltu atidarė ir didžiąsias mašinos duris. Dvi valizos, stovėjusios ant grindų ties užpakaline sėdyne, buvo jo rankose. Nešinąs jomis, neskubėdamas, jis patraukė savo landynės link.

Gi tuo tarpu mišinos savininkas Steinway Hall salėje, 57-tojoj gatvėj, darė sau paskutiniosios minutės planus labai svar-

biai kelionei į Buffalo. Jis buvo Alfonso D'Artega, gerai žinomas kompozitorius ir dirigentas. Dažnai jis diriguodavo orkestrams Carnegie Hall ir valstybinėse radijo programose. Daugelis jo, ypač lengvesnio turinio, kompozicijų buvo labai populiarios.

Ateinančio antradienio vakare, tik už trejetos dienų, jis turėjo diriguoti Buffalo Simfoniniam orkestrui, to orkestro nuolatinėj buveinėj, vadinamajam "pops" koncerte. Jis tam įvykiui jau senokai ruošėsi. Rytoj jis planavo vykti į Buffalo numatytai pirmadienio repeticijai.

Baigęs savo uždavinį Steinway Hall, D'Artega sugrįžo prie savo automobilio. Kada jis pastebėjo dingusias valizas, jis šaukte šaukė, nes jose buvo ne tik drabužiai jo numatytai kelionei, bet ir labai rūpestingai paruošti kiekvienam instrumentui muzikiniai škicai Buffalo orkestrui. Jis paskambino telefonu, ir policijos detektyvai prisistatė labai greitai.

— Mano muzikiniai škicai! — D'Artega šaukė jiems. — Aš privalau juos atgauti! Jūs turit tai padaryti, turit juos surasti!

Detektyvai apžiūrėjo maišną, patikrino, ar nėra likusių vagies pirštų atspaudų ir pateikė muzikui eilę klausimų.

D'Artega išvardino pavogtuosius drabužius, pridurdamas, jog vagis tegul sau turi juos, tik svarbiausia muzikiniai škicai privalo būti grąžinti jam. Jis, girdi, nebeturįs laiko prieš koncertą naujus paruošti. Laiko nebelikę.

— Kokios rūšies muzika yra tuose škicuose? — detektyvas paklausė.

— Orkestracijų specialūs paruošimai. Victor Herbert, Cole Porter, Jerome Kern ir kelios mano paties religinės kompozicijos.

— Religinės?

— Tap, religinės! Vienoj iš jų yra himnas, užvardintas: "Kiekvienas privalo turėti draugą", kita muzika, mano paties parašyta, "Ave Maria".

Kada detektyvai jį paliko, D'Artega mašiną pasuko Šv. Pranciškaus Asyžiečio

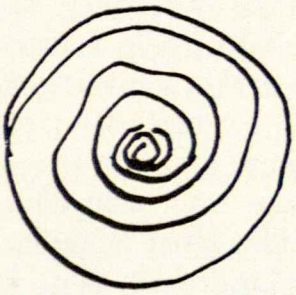

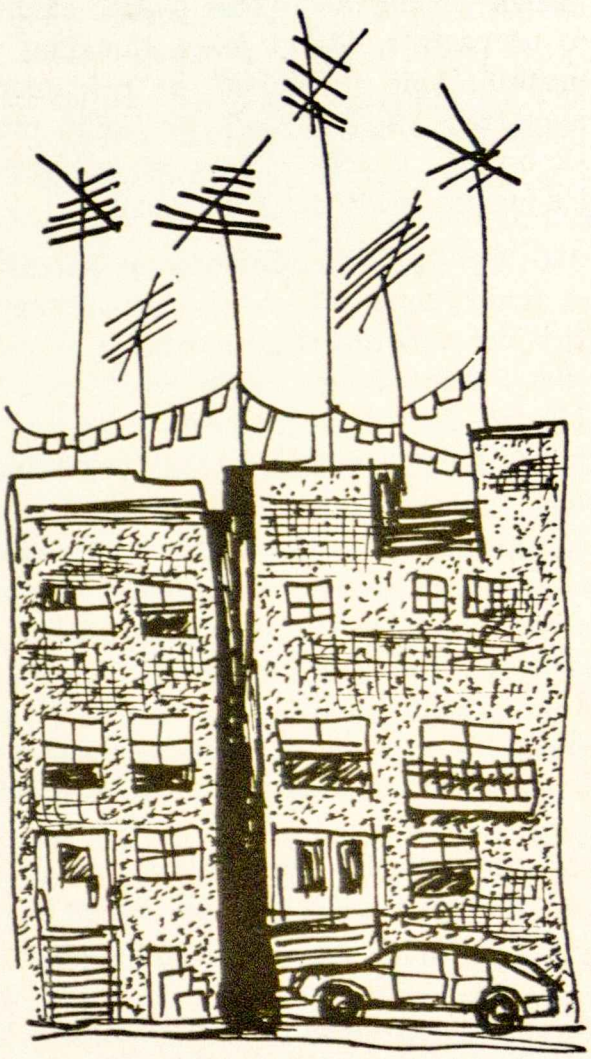

bažnyčios, esančios vakarinėj 31 gatvės dalyje, link. Ir kaip gi jis nenuvyks ten, tokio sukrėtimo atveju? Juk D'Artega buvo Trečiojo Šv. Pranciškaus ordino narys — tretininkas. Jis dažnai asistuodavo šv. Mišių metu toje bažnyčioje. Todėl ir dabar jis pasuko tenai pagalbos prašyti ir paguodos susirasti. Ten jis labai karštai meldėsi net dvi valandas, prašydamas šventojo pagalbos.

Tuo tarpu gi savojoj landynėj Džimis Lacey tuštino jo valizas. Drabužiai? O, jie gana geri ir atneš sumelę grynais. Tačiau šitie muzikiniai niekai — ką su jais daryti? Lacey paėmė į rankas keletą popieriaus lapų, pažiūrėjo į juos ir numetė ant grindų. Tada jis vėl perpakavo drabužius ir nugabeno pas pinigų skolintoją už užstatą. Šis gi jokių klausimų jam nestatė, kaip ir niekad jis neklausinėja nuolatinių klientų. Kada jis paliko pinigų skolintoją, jo kišinėj buvo septyni paskolos bilietai ir 140 dolerių grynais.

Grįžęs į savo kambarį, Lacey paėmė porą didelių popierinių maišų ir pradėjo kimšti į juos visą muzikinę medžiagą — popierius. Staiga jo akis užkliuvo žodžiai: "Ave Maria". Jis sulaikė rankoj tą lapą, lyg ieškodamas pasąmonėj kažkokio prisiminimo.

Kada jis buvo dar nedidelis berniukas ir gyveno Čikagoje, dainuodavo ir giedodavo mokyklos chore. Iš pasąmonės kylančioje atmintyje jis ir dabar tartum girdėjo to chorelio balsus ir vargonėlių grojimą. Jis padėjo tą lapą ant stalelio ir siekė kito. Čia jis ir vėl išskaitė žodžius:

"Kiekvienas privalo turėti draugą,
Kad galėtų išsakyti savo bėdas ir
skausmus —

Aš gi suradau Jį — tą Draugą,
O, brangusis Viešpatie!
Juo esi Tu,
Mano ištikimasis Drauge..."

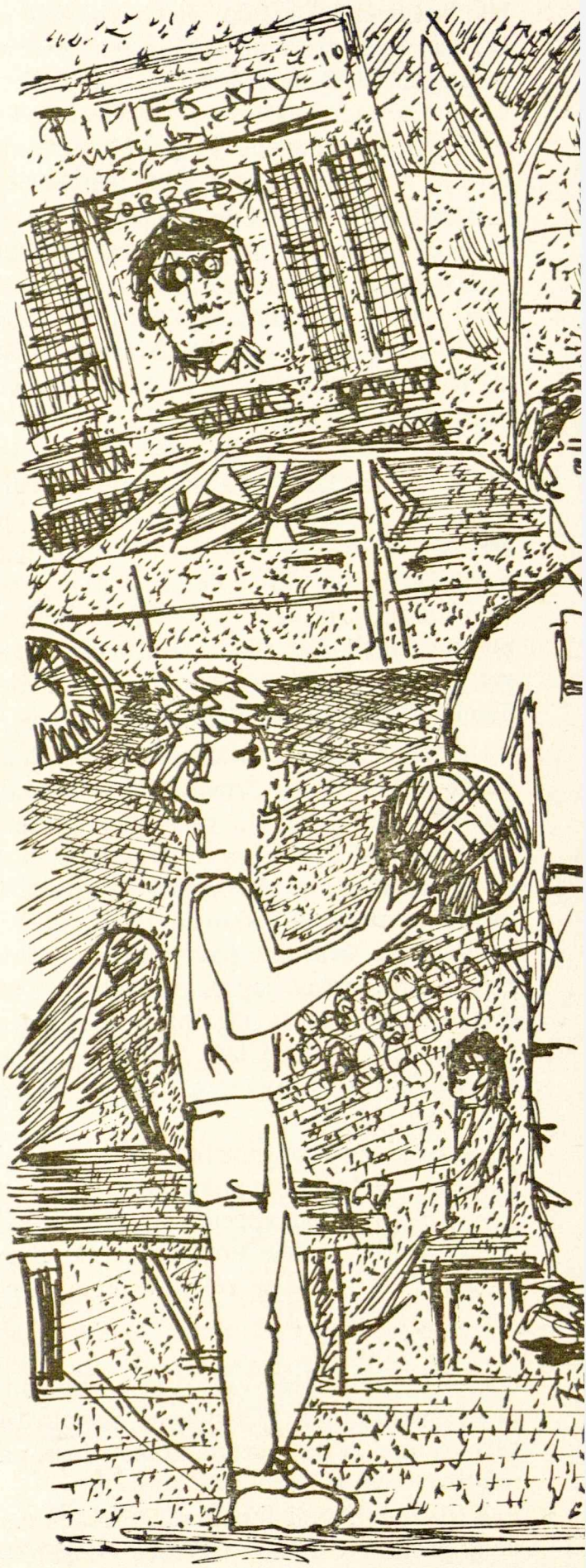

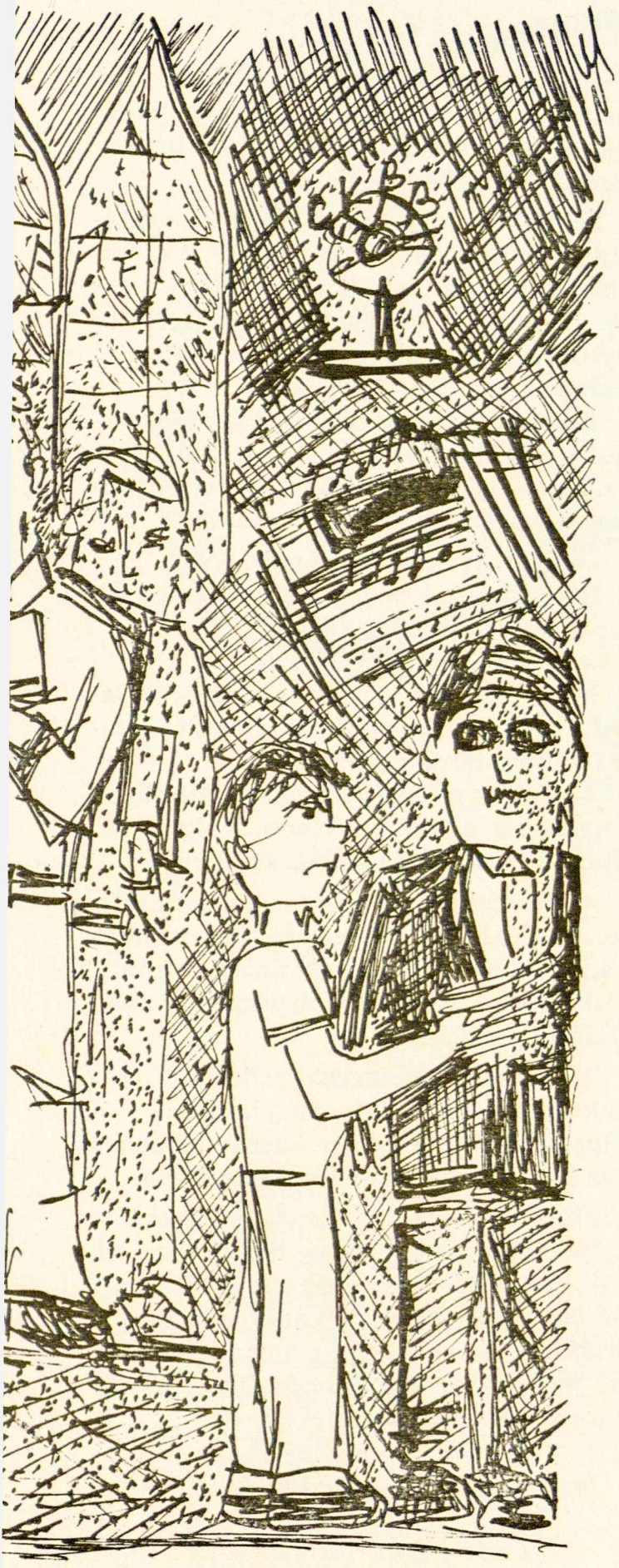

Lacey paėmė į rankas koncerto programą. Joje buvo asmens fotografija. Asmens, kuris buvo ano automobilio savininkas ir kurį Lacey apiplėšė. Ten pat buvo jo ir pavardė: Alfonso D'Artega, dirigentas.

Lacey įmetė himną ir "Ave Maria" į savo stalčių. Tada užbaigė kimšti kitus dalykus į popierinius maišus ir išslinko su jais į tamsią naktį. Už pusvalandžio vėl buvo savam kambarėly. Jis gulėjo ilgesnį laiką tamsoj ir galvojo, atkurdinėjo mintyse praeitį iki pat vaikystės dienų.

Išaušus sekmadienio rytui, ponia Hetty Braine, pianisto ir kompozitoriaus našlė, paliko savo apartamentą, esantį pusrūsyje vakarinėje 77-tos gatvės daly ir, jai bekeliaujant, buvo sustabdyta superintendantės Lillian Green:

— Žiūrėk, muzikiniai lapai, kuriuos kažkas išmetė, — sakė ji, rodydama keletą lapų atskirai ir du popierinius maišus, stovinčius ties pelenų kibirais. Ji žinojo, kad našlės sūnus Robertas yra taip pat pianistas.

— Gal gi jūsų sūnus panaudos tą medžiagą kur nors? — ji sugestionavo.

— Ačiū labai. Aš tuojau pasakysiu jam, — pažadėjo ponia Braine. Tačiau ji neprisiruošė taip greit su pasakymu arba išmestosios muzikinės medžiagos atsigabenimu. Tik 11 val. radijo žinių metu per WQXR tinklą, kuris specializuojasi geroj muzikoj, tinklo žinių redaktorius, žinodamas, kad muzikos mylėtojai yra jo nuolatiniai klausytojai, pranešė tą liūdną muz. D'Artegos apvogimo istoriją.

Ponia Braine ir jos sūnus tuojau atsigabeno muzikos medžiagą ir pranešė policijai. Netrukus atsirado ir D'Artega. Jis begaliniai didžiai dėkojo našlei. Kada jis kalbėjosi su ja, jo profesionali akis pastebėjo, jog tuose namuose esama nemaža muzikinių dalykų. Ponia Braine paaiškino, jog jos miręs vyras buvo kompozitorius:

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

— Čia yra paliktas jo geriausias darbas — kompozicija, pavadinta: "SOS" — ji pasakė, paduodama D'Artegui kūrinį. Jis trumpai peržvelgė jį ir ištarė:

— Man jis patinka. Jeigu jūs leistumėt, aš norėčiau jį išpildyti Buffalo mieste. Jūs ir jūsų Sūnus galėtumėt vykti su manim kartu, kaip mano svečiai.

Ir taip, keletai naktų praslinkus, kompozitoriaus našlė su ašaromis, tartum perlais ant jos skruostų, klausėsi Buffalo auditorijoj nenuilstančių ir nesibaigiančių plojimų jos vyro sukurtam dalykui...

Tuo tarpu gi Lacey skaitė laikraštyje smulkų šio įvykio aprašymą. Tenai buvo aprašyta D'Artegos kelionė į bažnyčią, jo poros valandų meldimasis ir t.t.

Pagaliau, keletai savaičių praslinkus, D'Artega gavo laišką ir "pawn" bilietus. Laiške buvo parašyta:

"Aš labai gailiuosi padaręs įsilaužimą į Jūsų automobilį ir padaręs tiek daug rūpesčio Jums. Tačiau su blogiu kartais ateina ir gėris. Ir šiuo atveju buvo taip pat. Nuo tos nakties aš visiškai mečiau tą "biznį". Dabar aš jau turiu darbą ir gyvenu taip, kaip žmogus privalo gyventi."

Laiško rašytojas pasirašęs inicialais "J. L.", toliau rašė, jog religinių giesmių škicai ir vaikystės prisiminimai privertę jį vėl grįžti į bažnyčią.

"Bažnyčioj aš buvau jau tris kartus. Ir kada aš pajėgsiu turėti pakankamai tvirtus nervus, prieisiu ir išpažinties. Esu labai patenkintas, kad viskas įvyko šitaip. Dabar aš jaučiuosi visiškai kitoks žmogus. Aš pasitikiu, kad Jūs man atleisit už tai"...

D'Artega su prisiųstais bilietais atsiėmė savo rūbus ir paprašė policiją vagies ieškojimą atšaukti. Jis skaitė, jog dalykas esąs visiškai baigtas.

Beveik trims metams praslinkus, 1954 m. gegužės 24 d. D'Artega dirigavo "SOS" kūrinį Carnegie Hall salėje. Ir vėl ten buvo Brainės našlė ir jos sūnus.

Jis nė nežinojo, kas galėtų būti auditorijoje rudagalvis jaunas vyras, atidžiausiai besiklausąs koncerto ir stebįs dirigentą. Jis taip pat nepastebėjo, jog to paties vyro dažnai jis buvo akimis sekamas ir bažnyčioje.

Tada, vieną sekmadienio rytą, keletą mėnesių vėliau, šveicorius palytėjo D'Artegos ranką ir, rodydamas į jauną vyrą, klūpantį ties šv. Antano stovyla, pratarė:

— Jis nori kalbėti su jumis.

D'Artega priėjęs priklaupė ir paklausė jį:

— Ko norėtumėt?

Nepažįstamasis pirmiausia padavė labai nustebusiam muzikui sugniaužtą pinigų glėbelį, tardamas:

— Gailiuosi, kad užtrukau taip ilgai. Pirmiausia aš turėjau tuos pinigus sutaupyti, o tik paskui kalbėti su jumis.

— Dažnai aš jus matydavau bažnyčioje. Galiausiai aš priėjau išpažinties. Jūsų valizos buvo mano paskutinioji vagystė. Dabar esu pasiruošęs bausmei. Prašau pašaukti policiją.

— Aš niekad nešauksiu policijos, — pasakė D'Artega. — Einame abu kartu, suklupkime ir padėkokime. vienas už atrastus daiktus, o kitas — už atrastą Dievą...

Muzikas dar paliko jauną vyrą bažnyčioje. Gi laiškai, pasirašyti inicialais "J. L.", ateidinėdavo ir toliau reguliariai. Juose buvo pranešta apie Lacey vedybas, jo pakilimą darbe, sūnaus gimimą ir tolimesnį jauno žmogaus, radusio Dievą pavogtose valizose, išganymą.

Iš anglų kalbos išvertė PR. ALŠĖNAS

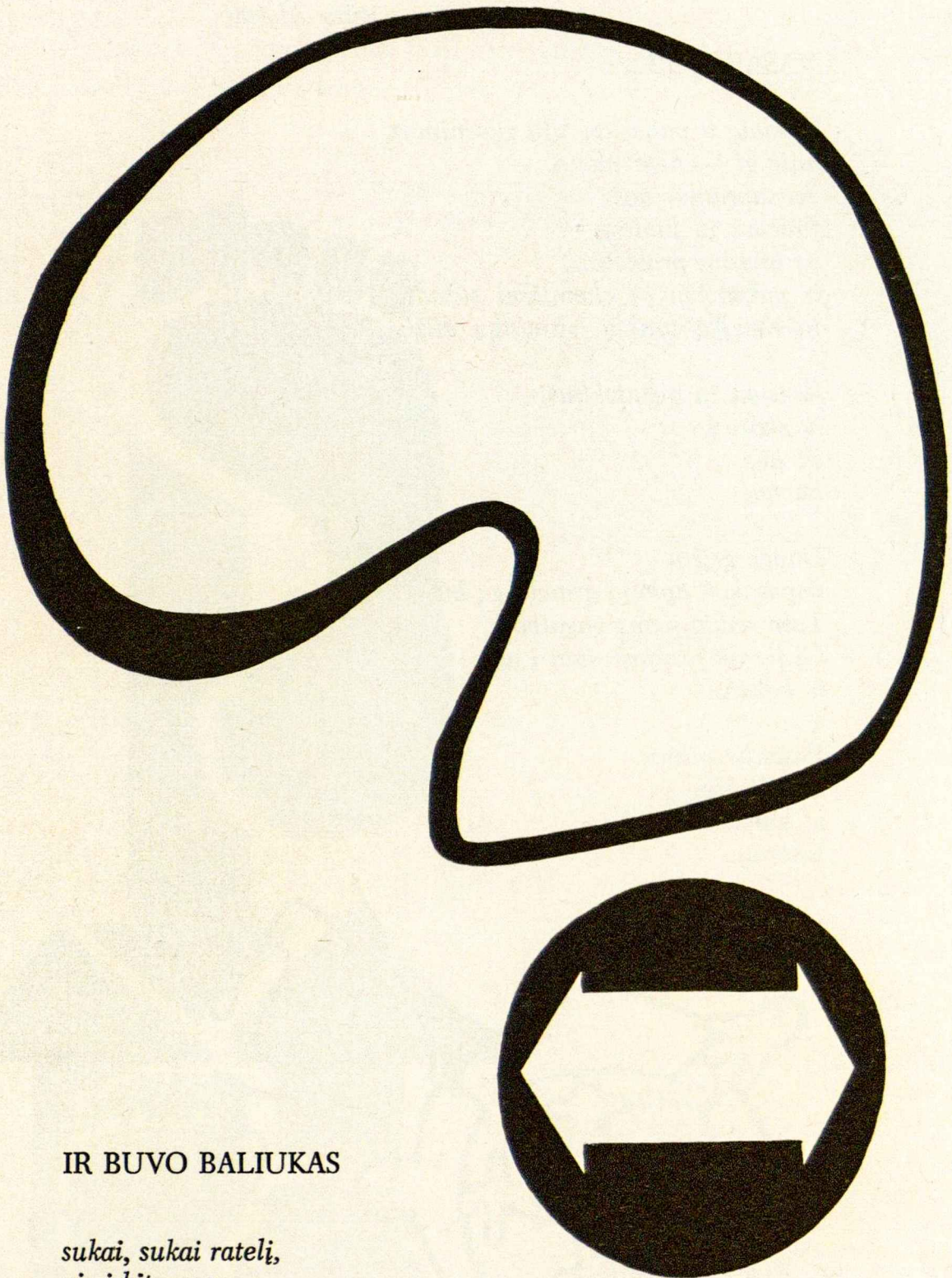

IR BUVO BALIUKAS

sukai, sukai ratelį,
vis į kitą pusę,
sukai, sukai ratelį
ir ne į mano pusę.
pasakyk, mergele,
KODĖL?
kodėl mane kvietei?!

algis stankus

Rūta Alyšytė

VASARA '72

Siekiau, ir paliečiau kitų gyvenimus,
anie gi — lietė mano.
Aš supratau juos.
Jaučiau jų liūdesį,
jų ašarom pravirkau,
ir pakenčiau jų chemiškai sužadintą euforiją,
jų muziką sunkių, ritmingų dūžių.

Regėjau jų nedateklius,
jų skurdą,
su jais
buvau.

Dabar grįžtu
papasakoti apie jų graudingą būtį.
Taip reikia jiems pagalbos...
Gi jie tik juokiasi man į akis
ir keikia.

Pasaulis pilnas
šaltaširdžių
ir supykintų
žmonių.

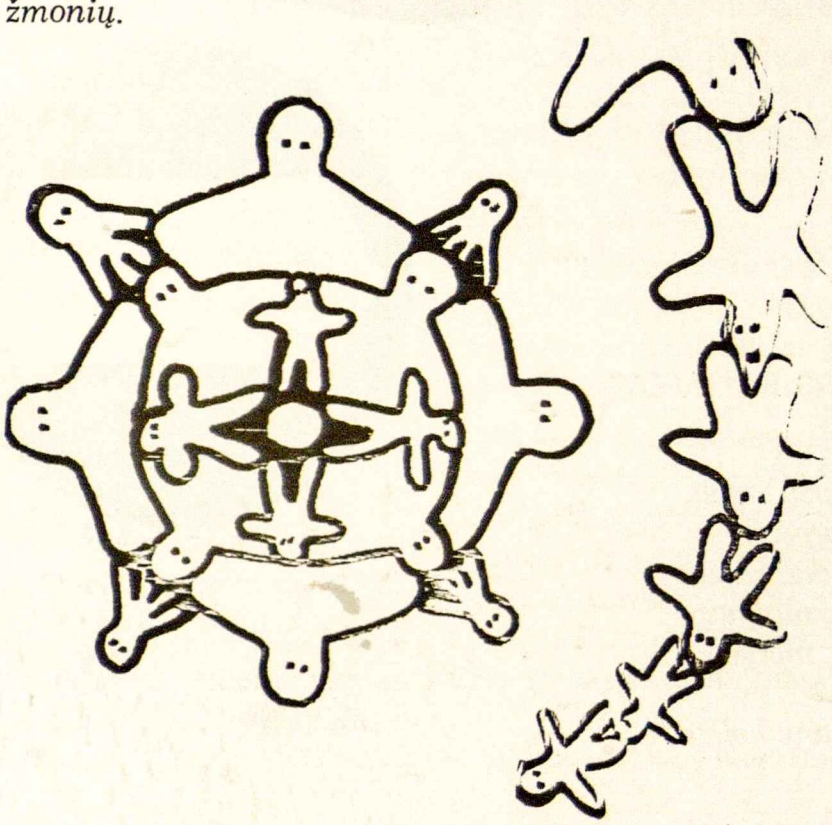

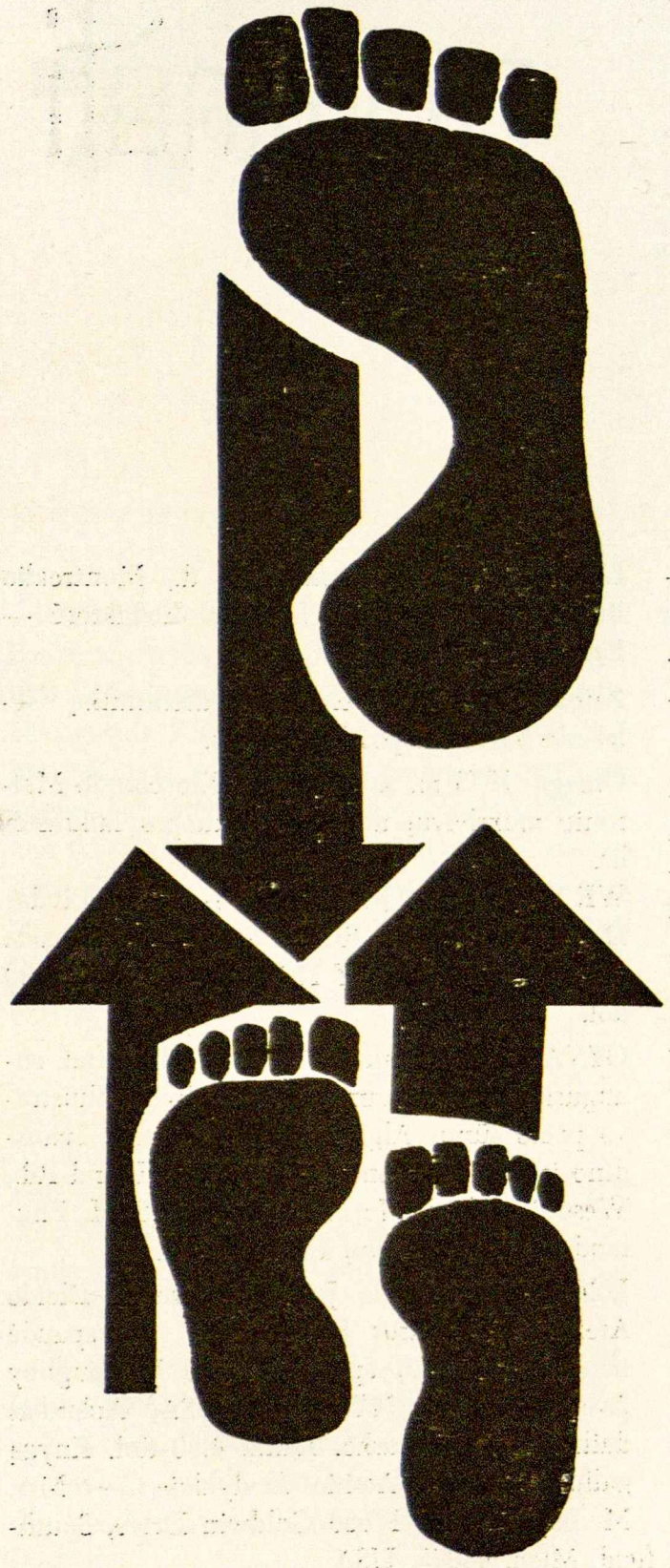

Algis Stankus

GYVENIMAS

mano
gyvenimas
lyg vienas
Didysis
Tango —
du žingsniai
pirmyn
ir
vienas
atgal.
vis tas vienas
atgal.

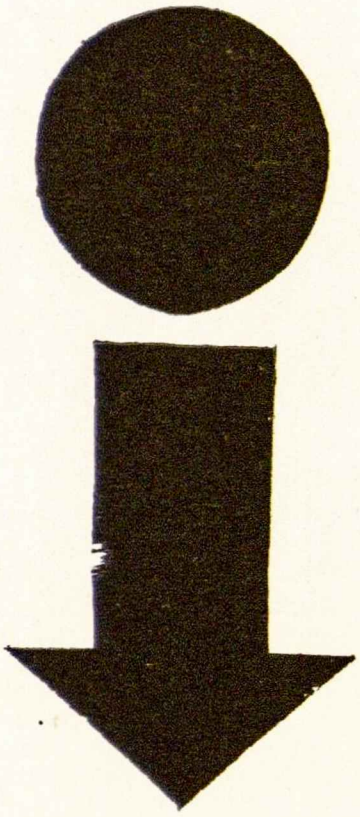

atsiųsta paminėti

Laiškai Lietuviams, 1973 m. nr. 2, tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius — kun. J. Vaišnys SJ, 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636, USA. Metinė prenumerata 5 dol.

Šaltinis, 1973 m. nr.1, tikybinės ir tautinės minties žurnalas, išeinąs kas antrą mėnesį. Leidžia Šv. Kazimiero Sąjunga ir tėvai Marijonai. Redaktorius — kun. J. Matulis MIC, 16 Hound Rd. West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England. Metinė prenumerata 3 dol.

Eglutė, 1973 m. vasario mėn., iliuostruotas vaikų žurnalas. Redaguoja ir leidžia NPM Seserys, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA. Metinė prenumerata 5 dol.

Pasaulio Lietuvių Jaunimas, 1973 m. vasariskovas nr. 1, informacinis lietuviškojo jaunimo žurnalas, leidžiamas PLJ Sąjungos Ryšių Centro, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA. Redaktorė — Jūratė Jasaitytė.

Mūsų Žinios, 1973 m. nr. 2, 3, 4, Lietuvių Jėzuitų ir Jaunimo Centro Čikagoje dvisavaitinis biuletenis. Redaguoja Danutė Vakarė, 7114 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Liepsna, 1973 m. vasario 16 d., Montrealio lituanistinės mokyklos leidinys. Redaktorė — Kristina Mališkaitė.

Žaibas, 1972 m., Venecuelos ateitininkų Geležinio Vilko kuopos laikraštėlis.

Omega, 1973 m. sausio 27 d., Klevelando Maironio moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis.

WE WILL CONQUER THE WORLD, Liudas Dovydėnas. Išleido ROMUVA, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421, USA. Kaina 5.00 dol.

GYVASTIS, Laimutis Švalkus, eilėraščiai suaugusiems ir vaikams. Vaikų skyrių iliustravo poeto sūnus Algirdas Jonas Švalkus, spausdino ir išleido **Šaltinis** 1973 m., 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH. England. Kaina 0.50 penų arba 2.00 dol.

UŽKANDIS, Jurgis Jankus, novelės. Išleido Ateities Literatūros Fondas 1973 m., spaudė tėvų Pranciškonų spaustuvė 910 Willoughby Ave., Brooklyn, NY 11221, USA, Aplankas dail. Rimo Laniausko. Kaina 4.50 dol. Knygą galima užsisakyti Ateities Leidykloje C—o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Drive, Southfield, Mich. 48075, USA.

Dėmesio!

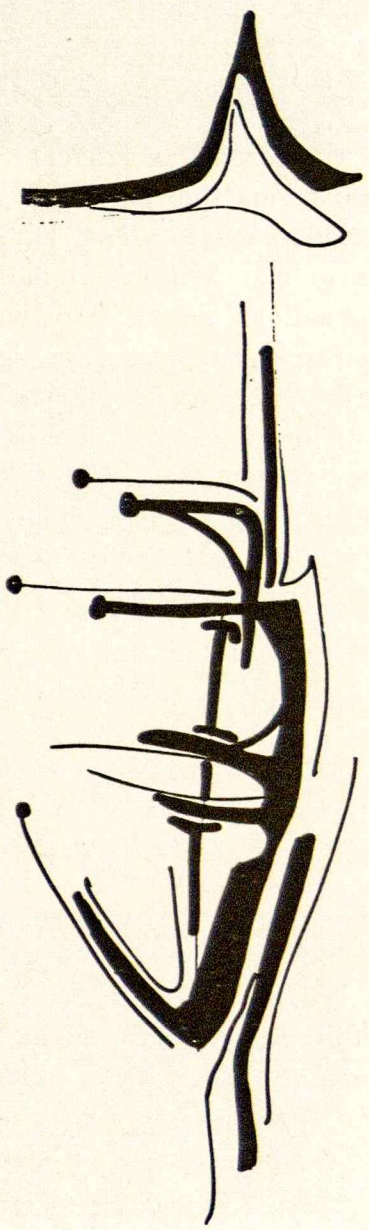

"Laiškai Lietuviams" skelbia straipsnio konkursą, tema **"Kas padeda ir kas kenkia išlikti lietuviškajai išeivijai"**. Straipsnis turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus tikrąją autoriaus pavardę, adresą bei telefoną atskirame vokelyje, atsiųstas iki šių metų gruodžio mėn. 15 dienos šiuo adresu: Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe ir gali būti spausdinami "Laiškuose Lietuviams".

Už geriausius straipsnius skiriamos penkios premijos: I — 150 dol., II — 100 dol., III — 75 dol., IV — 50 dol. ir V — 25 dol. Premijų mecenatai: dr. Leonas Kriaučeliūnas — 200 dol., Vincas ir Ona Kuliešiai — 100 dol., Stefanija Rudokienė — 50 dol. ir dr. Ferdinandas Kaunas — 50 dol.

Kviečiame jaunimą konkurse dalyvauti. Praėjusių metų konkursas parodė, kad jaunimas gali puikiausiai konkuruoti su vyresniaisiais — iš penkių premijų tris laimėjo jaunuolės: Marija Eivaitė, Gabija Juozapavičiūtė ir Roma Olšauskaitė.

mūsų veikla

CLEVELAND, OHIO

Klevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa š.m. kovo 3 d. turėjo išvyką į Klevelando miesto areną, kurioje vyko Ice Follies programa. Moksleiviai turėjo progos pamatyti pasaulinio masto ledo čiuožimo meistrų išpildomą programą, kurioje dalyvavo ir 1972 metų čiuožimo čempionas. Programa buvo labai įdomi. Rimtus ir komiškus dalykus papildė ir paįvairino puikus orkestras. Visi moksleiviai buvo labai patenkinti ir pageidavo daugiau panašių išvykų. Išvyką lydėjo kuopos globėjas R. Bridžius ir pirm. Marius Laniauskas.

Ada Jasinevičiūtė

CARACAS, VENEZUELA

1972 m. rugsėjo 3 d. į bažnyčią iškilmingai su vėliavomis įžygiavo grupė jaunimo. Ėjo skautai, nešdami Venecuelos vėliavą, juos sekė V. Biskis su Lietuvos vėliava ir tada — neuniformuoto jaunimo būrys su R. Biskiu, kuris nešė "Geležinio Vilko" vėliavą. Žmonės bažnyčioje žiūrėjo ir domavosi kas ta "Geležinio Vilko" vėliava ir kas tas neuniformuotas jaunimas. Tai buvo naujai įsisteigusi ateitininkų kuopa su savo vėliava. Pamaldų metu iškilmingą įžodį davė visi nariai, o kuopos steigėjas A. Dugnas įžodį atnaujino. Ceremonija buvo paprasta, trumpa, bet labai reikšminga ir jaudinanti. Po įžodžio garsiai ir energingai pasigirdo pirmą sykį Ateitininkų himnas Venecueloje. Vėliau mūsų kuopa suruošė gražų vakarą lietuviškos mokyklėlės vaikams "Parque del Este" parke. Žaidėm, lakstėm ir pasimokėm lietuvių kalbos, o paskui aplankėm Kristupo Kolumbo laivą "Santa Maria". Po poros savaičių nuėjom aplankyti transporto muziejų. Muziejus gan įdomus ir visi likome sužavėti savo protėvių laikų "mašinomis".

Visi esame labai patenkinti, kad mūsų kuopos pirmininkas Algis Dugnas buvo išrinktas Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininku. Mūsų linksmasis Petras Kriščiūnas, vienas iš geriausių tautinių šokių šokėjų, įstojo neseniai į prekybinio laivyno karininkų mokyklą. Jis yra buvęs II PLJ Kongrese Čikagoje ir labai rūpinasi lietuvybe. Gaila, kad dabar nebeturėsime jo savo tarpe. Caracas lietuvių koloniją aplankė kun. J. Šulcas. Susipažinom su linksmu ir pilnu energijos jaunu lietuviu kunigu.

Linkim jam daug sekmės apaštališkame ir lietuviškame darbe.

Venecuelietis

Moksleivių ateitininkų Stasio Šalkauskio kuopa vasario mėnesio 3-4 dienomis surengė slidinėjimo savaitgalį, į kurį buvo pakviestos ir kitos kuopos, bet didžiausia bėda buvo, kad neturėjome sniego! Pasitenkinome tik linksmavakariu, kuris įvyko ponų Vaitkų gražiuose namuose. Jiems nuoširdus ačiū visos kuopos vardu. Linksmavakaris buvo tikrai linksmas.

Taip pat dalyvavome Vasario Šešioliktosios minėjime su vėliava ir prisidėjome prie aukų rinimo.

Vasario 23-25 dienomis kuopos narės R. Klimavičiūtė, B. Miliauskaitė, A. Pauliukonytė ir L. Pauliukonytė buvo nuvažiavę į Toronto moksleivių ateitninkų šventę, kur labai patiko.

Kovo 28 dienos vakare visi dalyvavome Šv. Mišiose Gavėnios proga Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Po Mišių turėjome susirinkimą ponų Miliauskų namuose. Planavome programą Šeimos Šventei, kuri įvyks gegužės 6 d., sekmadienį.

B. Miliauskaitė

CLEVELAND, OHIO

Šeštadienį, sausio 27 d. Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko studentų ir moksleivių suruoštas Literatūros Vakras. Programą atidarė Vida Čyvaitė, Romas Kazlauskas paskaitė dar neišspausdintą A. Barono novelę "Šešėlis", o Aloyzas Baronas, šių metų DRAUGO knygų konkurso laureatas, paskaitė keletą ištraukų iš savo naujosios knygos. Po trumpos pertraukos, studentų ir moksleivių chorelis dainavo kelias dainas, kurių metu buvo rodomos pritaikytos skaidrės. Choreliui padėjo pasiruošti Čiurlionio ansamblio narys — Rytas Babickas. Sekė Aloyzas Baronas kaipo dr. S. Aliūnas, kuris palinksmino trumpais jumoristiniais eilėraščiais. Programą uždarė Marius Laniauskas, įteikdamas A. Baronui mažą dovaną ir padėkodamas visiems atvykusiems programos dalyviams. Sekė dainos ir šokiai su linksmu vengrų orkestru. Pasilinksminę nenoromis išsiskirstėme svajodami apie sekančių metų Literatūros Vakarą.

Romas Kazlauskas

WORCESTER, MASS.

Viršuj — Worcesterio kuopa su savo dvasios vadu kun. J. Budzeika MIC. Apačioj — nuotraukos iš Klevelando studentų ir moksleivių suruošto Literatūros Vakaro.

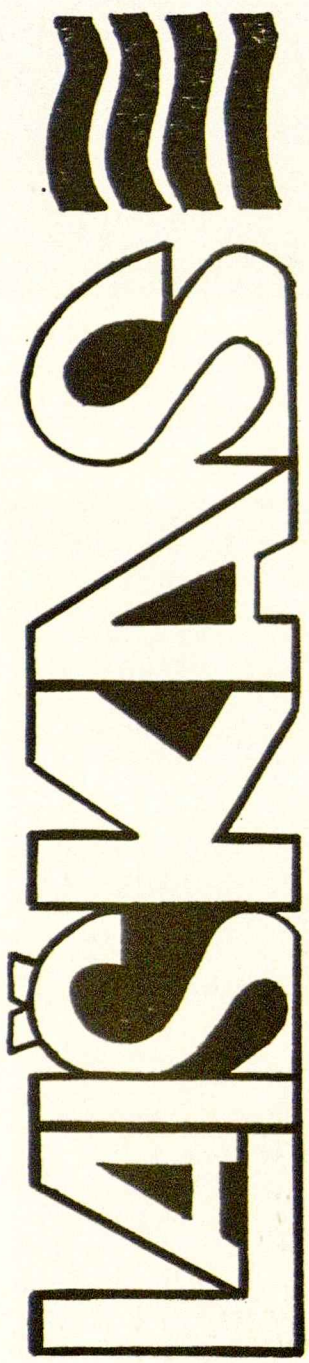

Didž. Gerb. Redaktoriau,

Gavau "Ateitį" Nr. 7. Ten įdėta 1919 metų Moksleivių Ateitininkų Konferencijos atstovai Kaune. Tarp jų yra keli neatpažinti.

Aš noriu suminėti Vilkaviškio "Žiburio" gimnazijos atstovus. 1) Tarp Stasio Balsio ir P. Gaučio — Jonas Bepirštis nuo Bartininkų. Baigė I laidą 1924 metais. 2) Iš dešinės trečioj eilėj — Antanas Jonaitis (gimnazisto uniforma). Mobilizuotas iš gimnazijos, Generalinio štabo majoras miręs Klevelande. 3) Ant. Vasiliauskas — atpažintas. Profesorius. Dabar Amerikoje. I laidos 1924 mt. 4) Nuo Ant. Vasiliausko žemyn į kairę — Vincas Seliokas. Jis, man atrodo, eksternu išlaikė brandos atestatui egzaminus. Buvo suaugesnis, užtat rengėsi privačiai. Labai gabus. Kilęs iš vargingos mažažemio šeimos. Klaipėdos sukilėlis. Baigė inžineriją, keleta patentų padarė. Buvo Marijampolės cukraus fabriko elektros inžinierius. Berods liko su šeima Lietuvoj. Žmona — agronomė. Abejoju ar gyvas. Kilęs iš Gudelių k. Vilkaviškio val. (Kaps.) 5) St. Balsys — I laidos. Baigęs universitetą, geografijos skyrių. Gyvena Amerikoje.

Aš baigiau II laidą 1925 mt. Nuotrauka — tiesiog unikumas. Norėjau papildyti. Gal ateity kas nors atkreips dėmesį? Norėjau, kad mano gimnazijos atstovai būtų atpažinti.

Su geriausiais linkėjimais!

K. Povilaitis

ŠVENTO KAZIMIERO MINĖJIMUI

(Daina "Ten kur Nemunas banguoja",
Vidury scenos, prie Vilniaus katedros vartų, stovi LIETUVA — tautiniais rūbais pasipuošusi mergaitė. Įeina IŠEIVIS.)

IŠEIVIS: *Pro kritusių kare tautų kapus*
Einu savos šalies ieškodamas.
Krūtinėj virpa skundas neramus,
Pro lūpas veržias nevilties atodūsiai.

Išvaikščiojau visus takus
Didžiam pasaulio kapinyne,
Kur tautos ilsisi išvytos iš namų —
Ir kapo neradau pražuvusios tėvynės....

LIETUVA: *Ir nerasi — ne tam mane Aukščiausias tvėrė*

IŠEIVIS: *Tu čia? O mano Lietuva!*

(Daina "Lietuva brangi".)

IŠEIVIS: *Regiu — raudoni skausmo pančiai*
Ant gintarinio tavo veido.
Tekėjo saulė ir be laiko nusileido
Nakties tamsumui atiduodama laukus...

LIETUVA: *Klausyk, sūnau:*

(Įeina vaidila su kanklėmis ir atsisėda.)

VAIDILA: *Prieš rusų antplūdį, antplūdį žiaurųjį,*
Pietų pelkynuose, plačiojoj šiaurėje,
Šarvuoti geležim lietuviai

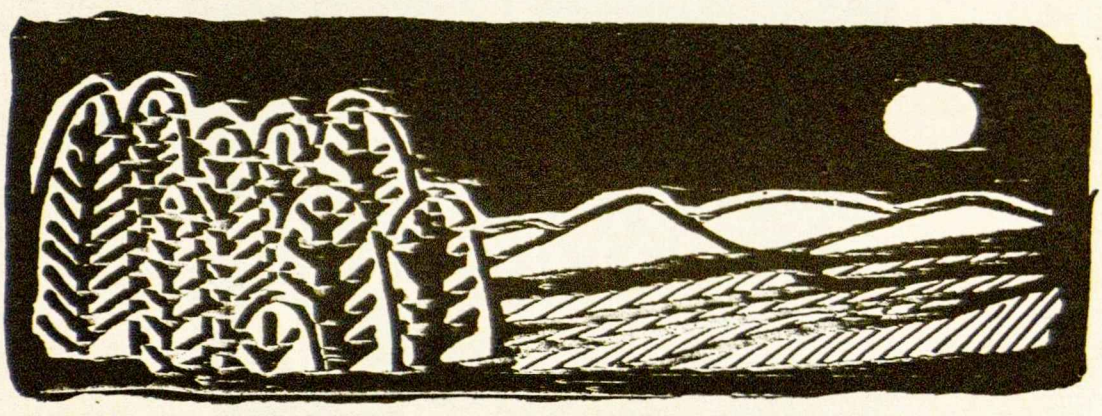

Kovot už savo būvį
Per girių glūdumas slaptas
Žygiavo, traukė per dienas.

Ne grobio viesulu širdys jų tenkinos —
Išvaduot troško belaisvius kankinius.
Todėl narsa jų širdys plestėjo
Sugniužint priešo klastą
Ir grįžt tėvynėn su daina:
Klestėki, motin Lietuva!

Prijojo Polocką, Dauguvą mėlyną —
Tai nedalia jiems, tai pasivėlino!
Patvinus Dauguva plačioji
Kaip marios tyvuliavo:
Nei tilto, keltuvo, brastos —
Tik vandens, vandens be ribos.

Neviltis apėmė karį ir karvedį —
Nėr kas kariuomenę didžiąją perveda.
Verpetų šiurpulingi vingiai
Tik supos siautulingai.
Teks grįžt su gėda į namus

Ir kęst žiauriuosius puolimus.
Anapus upės siaubingai patvinusios
Žiburius matė nakties palapinėse.
Tai priešas džiūgavo, puotavo —
Plėšimui rengės savo.
Belaisvių kančią ir klyksmus
Nustelbė nuotolis tamsus.

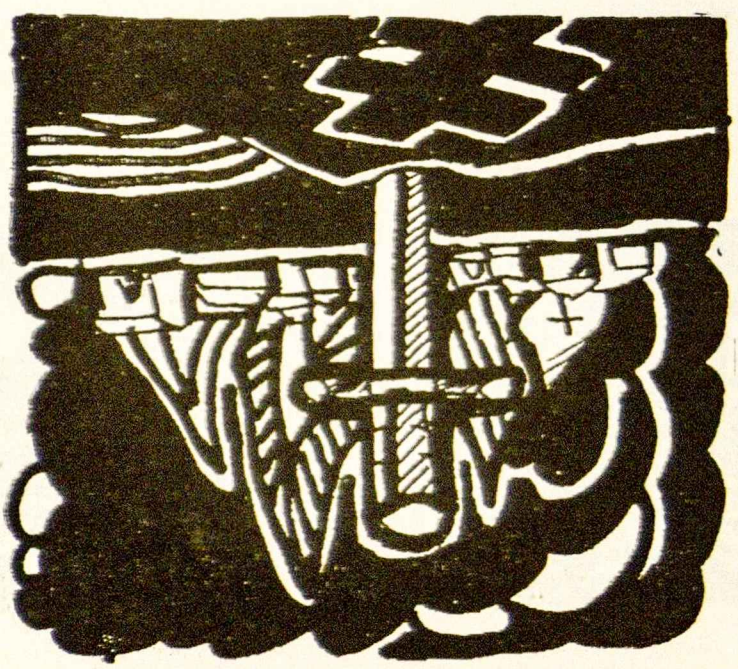

BALSAI: — *Viešpatie didis, atgręžk savo dešinę,*
Tavo galybių stebuklo nūn prašome!

VAIDILA *Pulkai kaip varpų laukas sviro,*
Ant žemės kniubo vyrai.
Užlaužtos rankos iš dangaus
Stebuklo meldėsi staigaus.

Erdvėj išvydo jie Raitelį Baltąjį —
Leidosi, leidosi, lyg debesų valtyje,
Spindįs ant balto žirgo jojo
Šviesos srovėj gausioj,
Su vainiku skaidrių žvaigždynų
Jis nusileido tarpan jų.

KAZIMIERO

BALSAS: — *Čia mane atsiuntė jūsų tikėjimas.*
Kelkitės, broliai, maldoj sutvirtėjome.
Nėra kliūties, taurieji vyrai,
Kol širdys trokšta tyros.
Tai drąsiai sekite mane —
Į kraštą vesiu jus aną.

VAIDILA: *Pamojo dešine — bangos siaubingosios*
Vėrėsi tartum girios sustingusios,
Ištyso kelias ir keliu tuo
Ėmė kariai žygiuoti:
Nustebę žvalgės atgalios —
Jau kitoj pusėj Dauguvos.

Kilo grumtynės stovykloj nustebusioj,
Tartum užklupo juos dvasios nelabosios.
Pakriko priešų eilės gausios,
O saulė, nusiprausus,
Už girių kilo tolimų
Klausytis pergalės giesmių.
VISI: — *Šventasis Kazimierai, globėjau šventasai,*
Atnešei pergalę žemei mūs kentusiai!
VAIDILA: *Bet raitelis skliautų ruimingų*
Aušros žaroj pradingo.
Varpai aidėjo tolumoj —
Danguj, miškuos ir Dauguvoj.

(Giesmė "Šventas Kazimierai, Lietuvos vyre".)
Įeina Šv. Kazimieras ir suklumpa ties katedros vartais. Paskui jį įeina SIBIRO VERGAI ir VERGAS LIETUVOJ.)

SIBIRO VERGAI: Gėlės rankoje, vainikas ant galvos,
O žvilgsnis paslaptingos galios,
Mums nejaukių dienų gyventojoms bylos,
Jog tu esi nepaprastas karalius.

Žiaurių tironų visą laiką užguiti,
Taip išsiilgome švelnaus valdovo.
Krauju ir ašarom paženklintoj buity
Padėk laimėti už gyvybę kovą!

VERGAS LIETUVOJ: Ties Katedros aikšte aušrinė suliepsnoja,
Virš Gedimino kalno plyšta vortinklys,
Ir raiteliai, kaip debesėliai balzganai išjoja
Šaukliais į miegančias šalis.
Skaistus šešėlis tiesiasi bažnyčios šonu,
Nušviesdamas nišas. Malda tylia
Prie durų klūpo karalaitis apsiaustu raudonu...
Ir nejučiomis suklumpi šalia...

VISI: Kad Dievo karalystė mums ateitų...
Jo valią skelbtų slėniai ir kalnai...
Kad neužgultų debesys tėvynės vartų,
Iš dulkių keltųsi naujieji milžinai!

VERGAS LIETUVOJ: Iš ašarų vainiko perlai krinta...
Užlieja miestą rimtimi vėsos banga.
Kazimiero karūnoj naujas rytas švinta,

IŠEIVIS: Ir vėl atgims brangioji Lietuva!

P. V. K.

PREMIJA UŽ VERTIMUS

Lietuvių rašytojų kūriniams plačiau pasaulyje paskleisti Lietuvių Rašytojų Draugija skelbia PETRO VARKALOS vardo literatūrinę premiją.

Premijos nuostatai

1. Premija skiriama už lietuvio rašytojo-jos prozos kūrinį — romaną, novelių rinkinį, dramą, arba jo suredaguotą ar išverstą lietuvių prozos antologiją, pasirodžiusius 1974 - 1976 metais anglų kalba.

2. Premijos dydis — 100 anglų svarų (apie 2500 dol.). Jos iniciatorius ir mecenatas PETRAS B. VARKALA, Purley (Surrey), Anglija.

3. Komisiją premijuotam veikalui atrinkti skiria Lietuvių Rašytojų Draugija. Be trijų LRD narių, išsamiai pažįstančių literatūrą anglų kalba, komisijoje dalyvaus bent vienas nelietuvis tos srities specialistas ir premijos mecenatas.

4. Premijuojamas verstinis veikalas turi atitikti šiuos reikalavimus:
   a) Jis turi būti literatūriškai vertingas.
   b) Jo autorius gyvenąs laisvajame pasaulyje.
   c) Jo leidykla pakankamai žinoma, kad būtų garantuota veikalui žymiosios spaudos recenzijos ir bent vidutinis tiražas.

5. Neradus premijuotino veikalo, komisija gali minėtąja premija paremti jau išversto literatūriniu atžvilgiu vertingo rankraščio išleidimą žinomoje leidykloje, jei tokios paramos leidykla reikalautų.

6. Nei premijuotino, nei remtino veikalo neradus, premija atidedama 1977 - 1979 metams.

ALp(LKA)1786
1973, Nr.3

90.125.317